Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 81 (14192) | 1976 оной апрелиин 7, среда | Сэн 2 мүнгэн.

ҺАЛУУРИИН ГАЗАР ШАРА ХАРЮУЛАГ

...публикын олонхи колхоз, совхозуудта хабарай ...тада бэлэдхэл шиидхэхы үедөө оронхой. Хаа хаана- ...хабарай тарилгын түсэб табигдаад, зүбшэн хэлсэгдэ- ...адахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ үндэр баян ур- ...һахын тула юу хэхэ тухай үргэн хөөрэлдөөн болож... Эдэ үдэрнүүдтэ ажахы бүхэндэ газар һайжаруулха ...гай хоёр һара түлэг ябажа байнхай.

...рүү ажахынууд уһалагдадаг газар дээрэһээ хуурай ...арайхида орходоо гурба-дүрбэ дахин ехэ ургаса ...на. Тэдэнэй дүй дүршэл хэрэглэн, һайн кадрнуудые ... хаа хаанагүй нимэ үрэ дүн туйлаха шухала», — ...нүхэр Л. И. Брежнев КПСС-эй XXV съезд дээрэ ...хэдээ хэлээ һэн.

...й республикын бүхы аймагуудта уһалууриин газа- ...бодото эзэн ёһоор ашаглан хэрэглэжэ, ямаршье ула- ... жэлдэ тэндэһээ тогтууритай һайн ургаса хуряа- ...рэнэй ашаар бүхы дээрээ ороо һо таряа, бусад та- ...ургамалнуудые, үбһэ, тэжээл бүри ехээр абаха арга ...о гүйсэд бии.

...бүри гүрэнһөө ехэ мүнгэ зөөриин үгтэһэнэй, ажа- ...дай хүсэ ехэтэ оньһон техникээр һайса зэбсэгжэһэ- ...р һүүлэй жэлнүүдтэ республика дотор газар ша- ...лха. уһалагдадаг тарялан, сабшалан үргэдхэхэ, ...руулагдаһан бэлшээри бии болгохо талаар ехэ хү- ...хэгдээ. Мүнөө колхоз, совхозуудта гансахан уһа- ...ин системэнүүдээр бүхыдөө 175,2 мянган гектар га- ...уһалагдаха аргатай. Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй, Ка- ...н, Сэлэнгын, Хориин, Баргажанай аймагуудта һайн ...рэлгэтэй уһалууриин системэнүүд баригданхай. За- ...хынуудта электрын хүсөөр хүдэлгэгдэдэг хүсэтэ ...р станцинууд бии болоо.

...һээ гадна, хабартаа һайрам тогтоожо, жэжэ булаг, ...рходой уһа хаагаад, һубаг ханаабуудаар урадхуулха. ...станци, уһа сасадаг оньһон түхеэрэлгэнүүдые үдэр ...й хүдэлгэжэ, олохон мянган гектар тарялан, саб- ..., бэлшээри нэмэжэ уһалха арга боломжо бии.

...үгөөр хэлэбэл, уһалагдадаг газар ямаршье жэлдэ ...баян ургаса үгэжэ, хүнэй хэһэн хүдэлмэриин ашые ...харюулха ёһотой. Газараа эгээл таатай болзортонь, ...уһалаад, тэндэхи бүхы хүдэлмэриие агротехниче- ...дэмэй заабариин ёһоор, бодомжотой һайнаар хэдэг ...нууд ороо һо таряа, тэжээлэй ургамалнуудые элбэ- ...ргуулжа абадаг. Тэдэнэр уһалагдадаг газартаа үтэг- ...лангаа ехээр оруулна. Тиигэжэ Хяагтын айма- «Родина» колхоз 938 гектар уһалагдадаг сабшалангай ...һөө жэлдээ 25—30 центнер үбһэ, 400 гектар уһа- ... тариалангай га бүхэнһөө 25—28 центнер ороо һо ...й абадаг. Мухар-Шэбэрэй «Родина», «Заганский» ...уд, Баргажанай совхоз уһалагдадаг тарялан дээ- ... Хориин аймагай Анаагай, Хүрбын совхозууд уһа- ... сабшалан дээрэһээ муу бэшэ ургаса абадаг. Бэ- ... аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой үнинэй ...од К. Г. Ястребовай даадаг звено нёдондо 175 гектар ...ангай га бүхэнһөө 43 центнер үбһэ хуряагаа. Зэдын ...й Ториин совхозой кукурузашан Б. Д. Дроздов 100 ... газарай га бүхэнһөө 418 центнер ногоон намаа ... Улаан-Үдын аймагай Ивалгын ОПХ-гай суута ого- ... Л. Б. Дымбрынова газараа һайнаар уһалһан, үтэг- ...энэй ашаар жэл бүри баян ургаса хуряадаг юм.

...ын XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүү- ... Буряад ороной таряашад, механизаторнууд, мелио- ...ууд арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ газараа ...һайнаар үтэгжүүлжэ, уһалжа, ехэ ургаса абаха зо- ...ной. Жэшээнь, уһалууриин газарай гектар бүхэнһөө ...нтнер таряа, тэрэ тоодо 20 центнер шэниисэ, 120 ...нерһээ доошо бэшэ хартаабха, 200 центнер кукуру- ...огоо, уһалагдадаг сабшалангай га бүхэнһөө 18—20 ...нер үбһэ хуряаха гэжэ хүдөөгэймнай ажалшад социа- ...лта соогоо бэшэнхэй.

...энииe амжалтатайгаар дүүргэхын тула мартын 15-... 15 болотор республика дотор соносхогдоһон ...гай хүдэлмэриин хоёр һара соо колхоз, совхоз бүхэн- ...гаа ехэ ажал хэгдэхэ, социалис мүрысөөн шэнэ ...гөөр дэлгэрүүлэгдэхэ зэргэтэй байгаа.

...шье олонхи ажахынуудта газар һайжаруулха габша- ...дэлмэри мүнөө эршэмтэй шангаар ябуулагдана гэ- ...агүй. Баргажанай, Бэшүүрэй, Зэдын, Хяагтын, Сэ- ..., Улаан-Үдын, Хориин, Прибайкалиин аймагуудай ... колхоз, совхозууд энэ тон шухала хүдэлмэридөө ... хүсэд шиидэжэ ороогүй байна. Жэшээнь, Хяагтын ...й ажахынууд энэ жэлдэ тарялан, сабшалан дээрэ ...5 мянган тонно шэбхэ гаргаха түсэбтэй аад, мүнөө ... 3,2 мянган тонно зөөгөө. Хоёр һарын соносхогдоһон- ...шо хорёод хоногой үнгэрбэшье, эндэхи «Заря», ...ровай нэрэмжэтэ колхозууд, Хяагтын, Хүдэриин, ...гын совхозууд нэгэшье тонно шэбхэ хээрэ гаргаа-...

...ын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой, ...ын совхозой тус тустаа 9—10 мянган тонно шэбхэ ...ай газарта, сабшалан дээрэ гаргаад байхадань, тэн- ... Тельманэй нэрэмжэтэ совхоз, XX партсъездын нэ- ...тэ, «Эрдэм» колхозууд һүүлэй үедэ нэгэшье тонно ... хээрэ гаргаагүй.

...публика дотор бүхыдөө 386 бүлүүр станци, уһа ... сасан хаядаг 508 оньһон машина бии. Теэд мүнөө ... оройдоол 35-иинь хүдэлгэгдэнэ. ...ошожол байна. Хаа хаанагүй гол горходоор түрүү- ...йрам харьялжа эхилбэ. Тэрэниие хаажа, тарялан, ...ан тээшэ дары залаха, гол горход дээрэ бүлүүр ..., уһалууриин бусад техникые тодхожо, шадахадал ...арта уһа гаргахын түлөө оролдохо хэрэгтэй. Газар ...гада саг соонь бэлдээгүй, бүхы арга боломжые хэ- ...гүй дээрэһээ нёдондо республика дотор 9 ... гектар уһалууриин тарялан ундалуулагдаагүй ...һэн. Инмэ тулюур байдалые дахин дабтажа яашье ...огүй.

...гай хоёр һарын үдэр бүхэниие үндэр ургасын аша ... зорюулан, хабарай эдэ үдэрнүүдтэ ёһотойл эршэм- ...гаар хүдэлхэ гээшэ механизатор, таряашан, мелио- ...хэнэй нэрэ хүндын хэрэг, газарай дуһалшье шииг ... дэмы алдахагүй, уһалан, үтэгжүүлэнгүйгөөр нэгэ- ...ктар тарялан дээрэ үрэһэ тарихагүй, бүлүүр стан- ...алууриин бусад техникые нэгэшье үдэр минн байл- ...й гэһэн уряа доро мүрысөө эмхидхэхэ шухала. ...гаа партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд, ...дай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд энэ шухала ...эриие үдэр бүриин нарин хиналтада абаха ёһотой. ... табан жэлэй түрүүшын жэл — үндэр ... ургасын жэл болог лэ!

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри бэелүүлхын түлөө

МҮРЫСӨӨНДЭ БУЛТАДАА ХАБААДАНА

Улаан-Үдын прибор бүтээлгын заводой слесарь-хабсаргагшадай бригадир С. Поповой хүтэлбэрилдэг, ВЛКСМ-эй XVII съездын нэрэмжэтэ бригада урма зориг тойгоор, ехэ хараа түсэбүүдтэйгээр арбадахи табан жэлдэ ороһон байна.

Продукцияа бусаалтагүйгөөр тушааха үүсхэл гаргаһан хабсаргагша П. Бусовиковой эдэбхиие эдэнэр бүхы бригадаараа дэмжэжэ, мүрысөөндэ оролсоһон юм. Хүдэлмэришэд Н. Бурков, С. Гринник, А. Свинин гэгшэд байгша оной хоёрдохи хахадай түсэбөөр ажаллана.

Продукциин шанар һайжаруулхын тула энэ бригадада хүдэлмэришэдэй техническэ мэргэжэл дээшэлүүлхэ һуралсал эмхидхэхээр түсэблэгдэнхэй. Тобшоор хэлэбэл, дүрбэн хүн түрүү дүй дүршэлэй һургуулида һуража, мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ байна.

Эрхим шанарай түлөө үйлэдбэриин эхинһээ эдаг хүрэтэр шата дамжаһан мүрысөөндэ бригадын гэшүүд гол анхаралаа хандуулдаг юм. В. Красновой хүтэлбэрилдэг токарьнуудай бригадатай, бригадир Е. Ергаловагай толгойлдог хабсаргагшадтай эдэнэр договор баталаа. Энээнтэй дашарамдуулан, продукциин шанарай түлөө дэлгэрһэн мүрысөөнэй зарим зүйлнүүдтэ тогтожо хэлэлтэй.

Нүхэр С. Поповой бригада шэнэ эд хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг юм. Теэд детальнуудаар хангадаг цехүүдэй шухала хэрэгтэй юумэ саг соогоо жэгдэ һайнаар таблагүй дээрэһээ продукциин шанар доошолдог байна. Тиимэһээ мүрысөөнэй договор баталхадаа, энээндэ гол анхаралаа хандуулаа. Сэхыень хэлэхэдэ, мүрысэхэһөө гадна, нэгэ нэгэндээ туһалха гээшэ эрхим шанартай продукци бүтээн гаргахын түлөө мүрысөөнэй гол зорилгонь болоно.

Энээн дээрэһээ бэлэдхэлэй цехүүдтэхи бригадануудай, участогуудай хоорондо «Эрхим шанарай бригада» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысөөн эмхидхэгдээ.

Ж. БАТОМУНКУЕВ.

„ЗУУТАН" НЭРЭЕЭ АЛДАХАГҮЙ

Цырен-Дондок Галдановай даадаг эхэ хонидой отарын хонишод үнгэрһэн табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргээд, 10-дахи табан жэлэй түрүүшын жэл һайн амжалтануудые туйлаха эхи табижа байна.

Үбэлжэлгын үедэ хүсэд хүрэхэ үбһэ, зелёнко өөһэдынгөө хүсөөр бэлдэдэг болоһон эдэ хонишод түл абалгын үедэ һанаа амар, хаанахи сомоогоо хэдыдэ эдюулхээ мэдэжэ, нарилан гаргашалдаг байна.

Хэдэн жэлэй туршада Захааминайнгаа аймагай Хамниин совхозой хонишодой дундаһаа «зуутанай» тоодо ороһон хонишод Галдановтан энэ жэлэй хурьга абалгада һайнаар бэлдэнхэй. Цырен-Дондок Хандуевичай һамган Дарижап Сосоровна хурьга абалга эрхилнэ.

559 эхэ хонидойнь 453 толгой хурьгалжа, нэгэшье гээлтэ хоролтогүйгөөр тэнжээгдэжэ байна. Энэ отарын хонишод КПСС-эй XXV съездын материалнуудтай танилсаад байхадаа, «зуутанайнгаа» нэрые алдахагүй, продукци абаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн уялга абанхай тэмсэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: совхозой Хуртагын отделениие эрхилэгшэ С. Шойдопов (баруун гарһаа) Цырен-Дондок, Дарижап Галдановтантай хөөрэлдэжэ һууна.

Д. АЮШЕЕВЭЙ, фототекст.

Апрелиин 17-до—коммунис субботник

89 МЯНГАН ТҮХЭРИГЭЙ ПРОДУКЦИ

Улаан-Үдын «Хүндэлэлэй Тэмдэг» ордентo «Электромашина» заводой коллектив байгша оной апрелиин 17-до үнгэргэгдэхэ ленинскэ коммунис субботнигто хэхэ хүдэлмэриингөө түсэб зүбшэн тодорхойлбо. Субботнигто тус заводой 1675 хүн хабаадалсаха байна. Тэдэнэй 993-иинь заводойнгоо гол үйлэдбэри дээрэ ажаллажа, ниитэ дээрээ 89 мянган түхэригэй продукци үгэхэ болоно. Тиихэдэ заводой болон хүдэлмэришэдэй ажаһуудаг гэр байрын газаагуурхиие сэбэрлэхэ, үйлсэ гудамжануудаа болбосон түхэлтэй болгохо хүдэлмэридэ 682 хүн хабаадалсахаар хараалагдаба.

Заводой цех бүхэндэ энэ үдэр хэдэн хүн ажаллаха, хэды хэмжээнэй ямар продукциин үйлэдбэрилэгдэхэ байһаниие хубаарилан тодорхойлбо. Жэшээлхэдэ, электромеханическа цехтэ 520 хүн хүдэлжэ, 5,5 мянган түхэригэй 28 электродвигатель гаргаха. Крануудые бүтээдэг цехтэ 300 хүн хүдэлжэ, ниитэ дээрээ 21,5 мянган түхэригэй продукци гаргаха юм.

Арад зоной үргэн хэрэглэмжын эд бараа үйлэдбэрилдэг цехүүдтэ хоёр зуу шахуу хүдэлмэришэд ажаллаха. Электро-гүсэ болон бусад хэрэгсэлнүүдые олоор бүтээжэ, бүхыдөө эндэ 10 мянга гаран түхэригэй продукци бүтээн гаргагдаха болоно.

Заводой коллектив ленинскэ коммунис субботнигой үдэрые үндэр бүтээсэтэ ажалай үдэр болгон тэмдэглэхэ гэжэ шиидэбэ.

Дм. БАЛДУЕВ, инженер.

ЭМХИДХЭЛЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ ҮРГЭЛЖЭЛЬӨӨР...

Эдэ үдэрнүүдтэ аймагай томо ажахынуудай нэгэн—XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд апрелиин 17-до үнгэргэгдэхэ коммунис субботнигто горитой бэлэдхэл хэжэ байна. Мүнөө тус ажахыдахи субботник үнгэргэлгын штабай гэшүүд бригада, отделенинүүдтэ ямар ажалай хэгдэхые уридшалан түсэблэжэ, эмхидхэлэй ехэ ажал ябуулна. Жэшээлбэл, ажалай эрхим дүн харуулха энэ субботнигой үдэр колхозой гэшүүд 250 тонно наг шэбхэ гаргажа тарааха, 6 километр утатай ханааб, 46 гектарай сабшалан шулуу шохойһоо сэбэрлэхэ, 25 гектарай таримал ногооной поли хорёолхоор хараална.

Коммунис субботнигто колхозой малшад, механизаторнууд, барилгашадһаа гадна, һургуулиин ахалагша классуудай һурагшад — бүхыдөө 1200 гаран хүн хабаадалсаха.

Манай корр.
Сэлэнгын аймаг.

Москва - Сортировочная гэжэ локомотивна депогой коллектив В. И. Ленинэй түрэһөөр 106 жэлэй ойдо зорюулан, апрелиин 17-до коммунис субботник үнгэргэхэ гэһэн патриотическа шэнэ үүсхэл гаргаба. Москвагай энэ суута коллективэй үүсхэлые манай Железнодорожно районой ажалшад халуунаар дэмжэжэ байһанаа мэдүүлэн, хаа хаанагүй митингнүүдые үнгэргэжэ, уялгануудые абаһан юм. КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон манай районой ажалшад урданайхидаа адли энэ хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, субботнигой үдэр эрхим шанартай продукци улам ехээр бүтээн гаргажа, ажалай үндэр дээдэ бүтээсэ туйлаха, энэ үдэр олоһон мүнгэеэ арбадахи табан жэлэй жасада оруулха гэһэн зорилго урдаа табинхай.

Ленинэй ордентo ЛВРЗ-гэй, М. И. Калининай нэрэмжэтэ локомотивна депогой, барилга-хабсаралгын 397-дохи поездын коллективүүд субботнигто эдэбхитэйгээр хабаадахыень районойнгоо ажалшадые уряалһан байна. Мүнөө промышленна предприятинуудай, завод, фабрикануудай дэргэдэ субботник үнгэргэхэ штабууд, комиссинууд эмхидхэгдэнхэй. КПСС-эй Железнодорожно райкомой дэргэдэ мүн лэ штаб эмхидхэгдэжэ, энэ штабые райкомой секретарь В. Е. Тараканов толгойлхо болобо. Завод, фабрикануудай коллективүүд субботнигой үдэр хэхэ ажал хүдэлмэриингөө түсэб зохёожо, районой штабта элидхэнэ.

Энэ үдэр Железнодорожно районой 75 мянган хүдэлмэришэд ажалда гараха юм. Завод, фабрикануудай коллективүүд 580 мянган түхэригэй продукци бүтээхээр хараална. Тиигэхэдэ барилгашад 100 мянган түхэригтэ барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэхээр түсэб зохёонхой. Районой автотранспортна предприятинуудай коллективүүд апрелиин 17-ной үдэр арадай ажахыда хэрэгтэй 10 мянган тонно ашаа шэрэхэ юм.

БЭЛЭДХЭЛ ҺАЙНТАЙГААР

М. И. Калининай нэрэмжэтэ локомотивна депогой коллектив эрхим түрүү ажалаараа район дотороо мэдээжэ болоһон. Эдэнэр юһэдэхи табан жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэһэн юм. Энэ түрүү коллектив арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхээр уялга абаһан юм. Эдэнэр локомотивуудые түргэнөөр ябуулжа, электрын галай элшэ хүсэ ехээр арьбална. Ашаа шэрэхэ һара бүриингөө даабари үлүүлнэ. Локомотивна депогой хүдэлмэришэд В. И. Ленинэй түрэһөөр 106 жэлэй ойе ажалай бэлэгтэйгээр угтахаар шиидэнхэй.

Энэ депогой коллектив субботнигто зорюулжа уялга абаһан юм. Апрелиин 1-һээ 17 болотор эдэнэр Мысовая станциһаа Петровск-Забайкальский станци хүрэтэр ашаанай 325 поезд арьбалһан электрын элшэ хүсөөр ябуулха юм. Мүнөө депогой машинистнууд арьбалһан электрын элшэ хүсөөр поездуудые ябуулжа эхилбэ. Субботнигой үдэр депогой заһабариин цехүүдэй коллективүүд 4 электровоз, 1 тепловоз, 1 электропоезд заһабарилха юм.

Хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангаха талаар субботнигой үдэр ехэ ажал хэгдэхэ болоно. Энэ үдэр 40 телевизор, 45 радиоприемник заһабарилагдаха, автобусоор 37 мянган хүн зониие зөөхэ байна. Хүдөө ажахын институдай, железнодорожно, индустриальна техникумуудэй студентнэр барилгын объектнүүд дээрэ олоороо хүдэлхэ байна.

Манай Железнодорожно районой ажалшад апрелиин 17-ной үдэр иимэ ехэ ажал хэжэ, олоһон мүнгэеэ арбадахи табан жэлэй жасада оруулхань. Урдаа табиһан хараа зорилгочуудаа бэелүүлхын тула мүнөө бэлэдхэлэй ехэхэн хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Хүдэлмэришэдэй дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулагдана. Хүн бүхэн энэ үдэр хэхэ ажалайнгаа түсэб зохёоно. Манай районой ажалшад субботнигто олоороо хабаадалсажа, ехэ продукци гаргажа, урдаа табиһан зорилгоёо сүм бэелүүлхэ бэзэ.

Д. НАЗАРОВ,
КПСС-эй Железнодорожно райкомой промышленностиин таһагые даагша.

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН

СССР-эй ВЕРХОВНО СҮҮДЭЙ ПЛЕНУМ

СССР-эй Верховно сүүдэй ээлжээтэ пленум Л. Н. Смирновой хүтэлбэри доро һаяын үдэрнүүдтэ болоо.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр сүүдэй ябуулга улам һайжаруулха тухай хүтэлбэрилхы тайлбаринуудые пленум баталан гаргаба. Тиихэдээ гүрэнэй, ажалай ба үйлэдбэриин журам улам бэхижүүлхэ, социалис зөөри хулгайлдаг ябадалнуудтай эрид шууд тэмсэхэ, гүрэниие мэхэлдэг, гүрэнэй зөөри үридэг, эзэн бусаар хандадаг ушарнуудые үндэһөөрнь усадхаха, муу шанартай продукци гаргалгатай тэмсэхэ, оршон тойронхи байгаали хамгаалха асуудалнуудта онсо анхарал хандуулхыень пленум сүүдэй зургаануудые уялгалба. Арад зоной социальна хүгжэлтэ ба ажабайдал улам һайжаруулха зорилгоор партиин хараалһан программа бэелүүлхэ: совет гражданинуудай эрхэ, тэдэнэй ажабайдал, элүүр энхэ, нэрэ хүндые, хуулиар сахигдадаг ашаг туһые хамгаалха ябадал хангалгын талаар сүүдүүдэй үүргын улам дээшэлжэ байһан ушар пленумэй тогтоол дотор тусхайлан тэмдэглэгдэнэ. Хүнэй бэедэ хоро хохидол ушаруулһан хүндэ гэмтэ ябадалнууд тухай, гражданинуудта хоро, хохидол ушаруулха ябадалтай холбоотой хулиган ааша ба бусад гэмтэ ябадалнууд тухай уголовно хэрэгүүдые онсо наринаар хаража үзэхэ. гурим заршам эбдэгшэдые бүгэдэ ниитээрээ буруушаахаар оршон байдал хангахын тула сүүдэй ябуулганууды хэрэглэхэ уялгатай. Архидалга ба архида оролготой сэхэ шууд тэмсэхэ шухала байһанда, тэрээнһээ уламжалан хуули ёһо эбдэлгын олонхи ушарай тохёолдодог байһанда сүүдүүдэй анхарал хандуулагдана.

Гражданинуудай ажал, гэр байра ба хубиин хэрэгтэ, зөөри зөөшэдэ хамаатай бусад эрхэнүүдые сахин хамгаалха зорилгонуудые үндэһэ болгон, граждан хэрэгүүдые, илангаяа үйлэдбэриин ябуулгатай, ажалай түлөөһэнтэй, ажалай журам сахилгатай холбоотой хэрэгүүдые шиидхэхэ хүдэлмэри улам һайжаруулха эрилтэ сүүдүүдэй урда пленум табиба.

Социалис хуули тон наринаар сахиха, сүүдэй хэрэгүүдые хаража үзэлгын шанар һайжаруулха, болбосорол дээшэлүүлхэ, коммунис обществын хүниие хүмүүжүүлхэ асуудалаар партиин табиһан зорилгонуудые шиидхэлгэдэ туһа хүргэхэ, гүрэнэй ба ниитын ажабайдалай ёһо гуримай үндэһэ һуури бэхижүүлхын тула тэрэниие сүүдүүдэй шухалын шухала хэрэг болгохо гэжэ КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдээр хараалагдаһанда пленум сүүдүүдэй анхарал хандуулба.

Тэрэшэлэн сүүдэй ажал ябуулга улам нарижуулан һайжаруулха зорилготой бусад асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

СССР-эй генеральна прокурор Р. А. Руденко, СССР-эй юстициин министрэй нэгэдэхи орлогшо А. Я. Сухарев пленумэй хүдэлмэридэ хабаадаа.

(ТАСС).

КУКУРУЗА ТАРИЖА ЭХИЛЭЭ

БАКУ. (ТАСС). Азербайджанай гол тала нютагуудта кукурузын тарилга эхилбэ. Ширванска ба Муганска талануудай ажахын механизаторнууд тарилгынгаа агрегадуудые поли дээрэ түрүүлэн гаргаа. Мүнөө жэлдэ республика дотор 100 мянга гаран гектар уһалагдадаг газарта кукуруза тарихаар хараалагдана.

ГАЗАР ҺАЙЖАРУУЛХА ГАБШАГАЙ ХОЁР ҺАРА

...РТ 15 — МАЙ 15

САБШАЛАН, ТАРЯАЛАН УҺАЛАГДАНА

... үрэжэл һайжа- ...габшагай хоёр һарын ... хараалһан түсэбөө ...үүлхын тула «При- ... совхозой механи- ... аймаг дотороо ... социалис мүры- ...дам оролсоо бэлэй. ... бии байгаа бүлүүр ...даа, уһа сасадаг ...хеэрэлгэнүүдээ һай- ...барилжа бэлдэһэн ... шэнээн наг шэбхэ ... поли дээрэ гарга- ... тодорхойлһон

... хулааржа, һайрамай ... захалхадань, тус ... Ошурковай бригада- ...нууд, механиза- ... Сэлэнгэ мүрэнэй ...тахи сабшалан ...эгээн түрүүлэн ...лэй хоёр бүлүүр ... тодхожо, түхэреэн ...туршада таһалгаряагүй хүдэлгэжэ захалаа. Энэ агрегадые дүршэлтэй трактористнууд Леонид Истомин Гранит, Венерский хоёр ударидана.

Ошурковай бригадын һүүлээр В. Мокеев, Н. Шмелев хоёрой агрегат хүдэлгэгдэжэ, Пески гэжэ газарай сабшалан ундалуулжа дүүргээд, удаадахи сабшалангаа уһалхаяа зөөжэ ошоод байна. Үлдэгшэ бүлүүр станцинуудынь һаядаа хүдэлгэгдэжэ, хабарай тарилгын эхилтэр ехэнхи сабшалангаа уһалха зорилготой.

Газараа уһалжа эхилбэшье, энэ совхоздо бүхы ажалынь эмхитэй ябана гэхын аргагүй.

Нэгэдэхеэр, дурсагдагша ажахыда бүхы бүлүүр арбан станцинь бултадаа хүдэлгэгдэдэгшье һаа, зарим түхеэрэлгэнүүдынь түхэреэн сүүдхын туршада ябуулагданагүй. Гадна мүнөө огородой газар уһалха саг тулаа. Теэд мүнөө болотор ундалуулагданагүй.

Хоёрдохёор, соносхогдоһон габшагай хоёр һарын туршада 2500 гектарта 500 тонно минеральна үтэгжүүлгэ оруулха түсэбтэй юм. Зүгөөр тус совхоздо мүнөө 500-һаа байха килограммшье үтэгжүүлгэгүй, бии байһыень оруулжа дууһаад байна. Ажахын мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэдэй мэдүүлһэнэй ёһоор, байгша оной I кварталда оройдоол 190 тонно үтэгжүүлгэ абаад, хараалагдаһан даабаряа бэелүүлхэ аргагүй болоод байна. Тиимэһээ аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд зохихо хэмжээ абаха ёһотой.

Энэ соносхогдоһон хоёр һарын туршада газараа һайнаар уһалжа, үтэгжүүлжэ, хараалагдаһан түсэбөө сүм бэелүүлбэл, арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ «Пригородный» совхозой механизаторнууд овощой, үбһэ ногооной баян ургаса ургуулха дүүрэн аргатай.

А. НАГАСЛАЕВ.
Улаан-Үдын аймаг.

ТРАКТОРНУУД БЭЛЭН БОЛОНХОЙ

БАРНАУЛ. (ТАСС-ай корр.). Алтайн механизаторнууд 40 мянган гэнжэтэ, мөөртэ трактор заһабарилжа, хабарай тарилгада бэлдэбэ. Бүхы сеялкэнүүд, плугууд, культиваторнууд заһабарилагдаа.

Агрономуудтай хамта механизаторнууд тарилгын агрегадуудые тусхай түхеэрэлгэнүүдээр бүридхэн хабсаржа дүүргэһэн байна. Ороо һото ургамалнуудые тарихын тула 10 мянган агрегат бүридүүлэгдэхэ юм. Нара, һалхинһаа, уһанһаа газарай хүрьһэнэй нуралгые зайсуулха сеялкэнүүд үргэнөөр хэрэглэгдэхэ. Эдэ бүгэдэ газарай хүрьһэндэ шииг нойто ехээр бариха, хабарай тарилгые эрхим һайн болзорто үнгэргэхэ арга олгохо байна.

СОВЕТ ОРОН: ШЭНЭ ҺОНИН

УРГАСАДА—МИНУТА БҮХЭН

КИШИНЕВ. (ТАСС-ай корр. Л. Халаш). Һүүлэй үедэ Молдавида сагай уларил дулаараа. Газарай гэдэхэдэнь, республикын урда районуудай таряашад тарилгын агрегадуудые полинууд дээгүүр гаргаба. Ешмээн, обёос ба эртын бусад ургамалнууд һайнаар эдлүүрилэгдэһэн, үтэгжүүлэгдэһэн газарта һуулгагдана.

Энэ хабарай тарилгын хүдэлмэридэ минута бүхэн гамтай гэжэ Молдавиин колхозуудай Соведтэ мэдээсэбэ. Хабарай сагай сройтожо ерээшье һаань, механизаторнууд газараа богони болзор соо хахалаад, тарилга хэһэн байгаа. Эдэнэр һүниндөө газараа хахалаад, үдэр болоходонь тарилга хэнэ. Агротехническэ нимэ бүлэг ажал ябуулга тарилгын болзорые хоёр шахуу дахинаар хороогоо.

Түсэбтэ арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ ороо һо таряа ехээр ургуулжа хуряаха уялга Молдавиин таряашад абаһан байна. 4 миллион шахуу тонно таряа хуряахые шиидэнхэй.

ҮНДЭР БАЯН УРГАСЫН КАРТАНУУД

УССУРИЙСК. (ТАСС-ай корр. А. Гулянский). Нютагай ба минеральна үтэгжүүлгэнүүдые ехээр оруулһанай, мүн таряалангай талмайе избёосхоор баяжуулһанай ашаар Примориин газар тарялан үрэжэл ехэтэй болгогдоһон байна. Таряалангай 112 мянган гектар дээрэһээ газарай хүрьһэ абажа шалгахадань, энэ элирүүлэгдээ.

Примориин хизаарай агрохимическэ лаборатори агрохимическэ һүүлшын картануудые, дурадхалнуудые хизаарайнгаа ажахынуудта дамжуулан үгэбэ. Тэрэнэй мэргэжэлтэдэй хэһэн хүдэлмэриин ашаар газар таряалангай үрэжэл һайжаруулха ажал улам гуримшуулан һайжаруулагдаһан байха юм.

ТҮҮХЭТЭ ШИИДХЭБЭРИНҮҮД УРЯАЛНА

СОВЕТСКЭ РАЙОН

Советскэ район республикымнай түб Улаан-Үдэ хотодо тусхай һуури эзэлдэг. Эндэ шэлэй, судна бүтээлгын, «Электромашина», Кировэй нэрэмжэтэ болон бусад завод, фабриканууд, барилгын организацинууд дээдэ болон дунда хэдэн һургуулинууд, республикын ажахы, соёл культура хүтэлбэрилжэ байгаа министерство, ведомство болон бэшэшье дээдын зургаанууд ороно.

Районой ажалшад юһэдэхи табан жэлэй туршада промышленность, соёл культура хүгжөөхэ, түб хотоёо болбосон түхэлтэй, культура ехэтэй болгохо талаар нилээд юумэ хээ. Табан жэлэй туршада промышленна продукци абалга наймадахи табан жэлэйхиһээ 42 процентээр дээшэлээ, түсэбһөө гадуур 9 миллион 700 мянган түхэригэй продукци худалдагдаа.

Гэхэтэй хамта районой предприяти, организаци, эмхи зургаануудай ажал хүдэлмэридэ горитой дутагдалнууд үзэгдэнэ. Түсэб, уялгануудаа дүүргэдэггүй, муу шанартай продукци гаргадаг предприятинууд үшөөл бии. Эхилэгдэһэн хэдэн шухала объектнүүдэй барилга дан удаарна. Ажалай болон ниитын журам эбдэхэ ушарнууд олоор дайралдана, түрэл хотоёо культура ехэтэй болгохо талаар оролдолго үшөөл багаар хэгдэнэ.

Эдэ бүгэдэ һаяхан үнгэрһэн районой партийна организацинн эдэбхитэдэй суглаан дээрэ «КПСС-эй XXV съездын дүнгүүд ба районой партийна организацинн бэелүүлхэ зорилгонууд» гэһэн асуудалаар КПСС-эй Буряадай обкомой хоёрдохи секретарь, партиин XXV съездын делегат **К. М. Продайводагай** элидхэл соо, тэндэ болоһон үгэ хэлэлгэдэ тэмдэглэгдэбэ.

— Манай заводой коллектив партиингаа XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые тон ехэ баяр баясхалантайгаар угтажа, абаад, тэдэниие хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ байна,—гэжэ Улаан-Үдын шэлэй заводой директор А. И. Богданов хэлэбэ. — Юһэдэхи табан жэлэйнгээ түсэб бидэнэр амжалтатайгаар дүүргээ һэмди. Тэрэшэлэн партиингаа XXV съездын хүндэлэлдэ абаһан уялгамнай баһал дүүрээ. Шэнэ табан жэлэй нэгэдэхи кварталай түсэб 101,5 процент дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 76 мянган түхэригэй продукци гаргаабди.

Республикын «Сельхозтехника» нэгэдэлэй хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай партиингаа XXV съездын материалнуудые хайшан гэжэ шудалжа, тэндэ табигдаһан зорилгонуудые хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө ямараар тэмсэжэ байһан тухай тэндэхи парторганизацинн секретарь А. В. Пахеев суглаанда хабаадагшадта хөөрэжэ үгэбэ.

Улаан-Үдэ хотын хоёрдохи һургуулиин директор В. И. Корытов ургажа ябаа залуушуулые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхын тула багшанарай ябуулжа байһан хүдэлмэри тухай тогтобо. Тус һургуулида муугаар һурадаг, нэгэ класстаа хоёрдохи жэлээ үлэдэг нэгэшье үхибүүн үгы юм. Һургуулиин бүхы һурагшадай хахадынь 4 ба 5 гэһэн тэмдэгтэйгээр һурадаг.

— Бидэнэр, хүдэлмэришэд, КПСС-эй XXV съездын материалнуудые тон ехэ һонирхолтойгоор шудалжа байнабди,—гэжэ судна бүтээлгын заводой мастер Л. В. Языков тэмдэглэбэ. Арад зоной ажана байдалай, зол жаргалай түлөө түрэл партиингаа эрмэлзэлгэ, оролдолгодо харюу болгон бүри һайнаар, оролдосотойгоор, хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлхэ дуран хүрэнэ гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Партийна эдэбхитэдэй суглаан дээрэ «Байгал» гэжэ оёдолой үйлэдбэриин нэгэдэлэй хүдэлмэришэн Р. А. Полянская, «Забайкаллес» нэгэдэлэй генеральна директорэй орлогшо Б. С. Кайков, горпромторгын профсоюзай организацинн месткомой түрүүлэгшэ С. А. Федорова, Буряадай багшанарай институдай парткомой секретарь Б. П. Крянев, Советскэ районой Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. И. Кузнецов болон бусад үгэ хэлэбэ.

Ц. СУБАНОВ.

ЯРУУНА

Нарһата тосхондо аймагай партийна организацинн эдэбхитэдэй суглаан болобо. КПСС-эй райкомой секретарь **В. З. Алсахаев** КПСС-эй XXV съездын дүнгүүд болон аймагай партийна организацинн бэелүүлхэ зорилгонууд тухай элидхэл энэ суглаан дээрэ хээ.

Юһэдэхи табан жэлэй туршада аймагай арадай ажахые хүгжөөлгэдэ түйлагдаһан дүнгүүд тухай элидхэлшэ дэлгэрэнгыгээр тогтоһон байна. Гүрэндэ һү худалдаха түсэбөө аймаг 102 процент, мяха—99 процент, нооһо 102 процент дүүргээ. Энэ хугасаада үнеэн бүриһөө һү һаалга дунда зэргээр 127 килограммаар, гүрэндэ тушаагдаһан үхэрнүүдэй толгой бүриин шэгнүүр 15 килограммаар, хонинойн шэгнүүр 3 килограмм дээшэлээ. Мал ажалай продуктнуудые абаха, ниитын адууһа малай тоо толгойе олошоруулха талаар зарим тэды амжалта түйлагдабашье, харин дутуу дунданууд, хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд үшөөл ехэ байһаар.

Шэнэ табан жэлэй хугасаада малай гарзада оролгые, һубайралгые эрид хороожо, мал ажалай продукци абалгые нилээд дээшэлүүлхэ зорилго аймагай ажахынуудай урда табигдана. Тиин 1980 оной дүүрэтэр аймаг соо һү һаалгые 21 процент, мяха абалгые 16 процент, нооһо хайшалалгые 19 процентээр ехэ болгохо хэрэгтэй.

Арбадахи табан жэлэй түрүүшынь жэлэй түсэбүүдые дүүргэхын түлөө шанга тэмсэлэй ябуулагдажа байхада, гээгдэжэ ябаһан ажахынууд эрид шууд шүүмжэлэлдэ оробо. Жэшээнь, Нарһатын совхоз, «Дружба» колхоз нёдондо гүрэндэ һү худалдаха түсэбөө дүүргээгүй байгаа. Мүнөөшье урдынхиһаа бүри бага һү һаажа байнхай. Эдэ ажахынуудта, мүн «Юбилейный» совхоздо, «Победа» колхоздо малай гарзалха ушар олошороо. Олонхи ажахынууд, тэрэ тоодо Исэнгын совхоз, үнеэдые искусственна аргаар үрэжүүлхэ түсэб дүүргэнэгүй. Ажалай эмхидхэл, журам һайжаруулжа, һайн шанартай продукци бага гаргашатайгаар, элбэгээр абадаг болохын, малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр түгэсхэхын тулада дээрэ нэрлэгдэһэн ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, зооветмэргэжэлтэд, партийна организацинууд шиидхэхы хэмжээнүүдые абаха уялгатай гэжэ эдэбхитэдэй суглаан дээрэ заагдаба.

Партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн хүдөө ажахын үйлэдбэриие улам томодхохо, гол һалбаринуудаа тусхай мэргэжэлдэ оруулха, энээнэй тулада бүрин оньһожоруулагдамал томо комплекснуудые бариха хараа зорилго тухай хөөрэлдөөн болоһон байна.

Гадна ороһото болон тэжээлэй ургамалнуудай ургаса дээшэлүүлхэ асуудалнууд аймагай ажахынуудта муугаар шиидхэгдэнэ. Энэ талаар гээгдэлээ усадхаха гээд лэ суглаан бүхэндэ хэлсээн болодог. Нютагай сагаан эрхэ байдалда тааараһан сортын үрэһөөр тарилга хэдэг болохо, энээнэй тула үрэһэ туршажа ургуулгын участогуудые үргэдхэхэ шухала. Мүн олон жэлэй ногоо тариһан газараа улам үргэдхэхэ, һайн тэжээл болохо горох, куузику элбэгээр ургуулха, таряалан болон сабшалангаа үрэжэл ехэтэй болгохо хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха зорилго хараалагдана.

Аймагай экономикын гол һалбари болохо хүдөө ажахые, тэрэшэлэн промышленностие саашадань хүгжөөхэ хараа замууд тухай зүбшэн хэлсэхэтэй хамта, партиин хараалһан социальна ехэ программа аймаг дотор ямараар бэелүүлэгдээб, саашадаа энэ талаар юун хэгдэхэб гэжэ тобшолон заагдаһан байна.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые ажалшадай коллективүүд халуунаар дэмжэхэ зуураа, арбадахи табан жэлэй асари ехэ түсэбүүдые бэелүүлхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсоод, габшагайгаар хүдэлжэ байһан тухай «Комсомольский» совхозой директор Н. Н. Найданов, Үдэ-Витимэй геологоэкспедициин начальник Б. Б. Санжихаев, Комсомольско сельсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Л. М. Баранникова, «Дружба» колхозой түрүү МТФ-е даагша Н. Н. Цыренжапова, «Коммунизм» колхозой парткомой секретарь Ц. Д. Галсанов, аймпотребсоюзай түрүүлэгшэ Н. Д. Жамсуев, аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин начальник С. Л. Полхонов болон бусад үгэ хэлээ.

Партийна эдэбхитэдэй суглаан КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые халуунаар дэмжэһэн ба коммунис байгуулалтын шэнэ шатада улам үндэр зорилгонуудые түйлаха хэрэгтэ ажалшадые шэнэ хүсэтэйгөөр элсүүлэн ударидаха байһанаа элирхэйлэн мэдүүлһэн тогтоол баталан абаа.

Д. ДУГАРОВ,
манай корр.

ХЭЖЭНГЭ

Аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаан зарлагдажа, КПСС-эй XXV съездын дүнгүүд болон районно партийна организацинн бэелүүлхэ зорилгонууд тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.

Энэ асуудалаар элидхэл хэһэн КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь **Р. Г. Баяртуев** партиин XXV съездын удха шанар тухай дэлгэрэнгы тогтохотоёо хамта, юһэдэхи табан жэлэй туршада аймагай арадай ажахын, соёл культурын хэр зэргэ хүгжэһые тоо, баримтануудаар гэршэлэн харуулаа. Энэ хугасаада аймагай промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 53 процент ехэ болоһон байна. Тиихэдэ модо бэлэдхэлэй предприятинуудайхи 56 процентээр дээшэлээ. Түсэбтэ даабариһаа гадуур 1.224 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилэгдөө.

Үбэлжэлгын хаһада ниитын адууһа малда бардам хүрэхэ тэжээлэй үндэһэ һуури байгуулха зорилгоор аймагай ажахынуудта горитой хүдэлмэри хэгдээ. 6000 шахуу гектар шэнэ газар элдүүрилэгдэжэ, ашаглалгада оруулагдаһан байна. Таряа хаялга 7700 гектараар үргэдхэгдөө. Сабшалан, бэлшээри һайжаруулха талаар горитой хүдэлмэриин бэелүүлэгдэһые элидхэлшэ онсолон тогтоо.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ Чисааны совхозой парткомой секретарь Д. Д. Дашацыренов, Хүртэйн леспромхозой директор Д. В. Волков, тоһоной гол заводой хүдэлмэришэн Г. В. Бельская, ВЛКСМ-эй райкомой секретарь Д. Бурхиев болон бусад хабаадалсаа.

КПСС-эй XXV съездын делегат, «50 лет Октября» совхозой ахалагша хонишон Ц. Б. Цыденовагай хэлэһэн үгые суглаанда хабаадагшад угаа анхаралтайгаар шагнаһан байна.

Аймагай партийна организацинн эдэбхитэдэй суглаанай хүдэлмэридэ КПСС-эй обкомой секретарь А. А. Бадиев хабаадалсаһан, тэндэ үгэ хэлэһэн байна.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые, партиин ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй тоосоото элидхэл соогоо хэлэһэн тобшолол болон тодорхойлһон заабаринуудые ниитэрээ үндэрөөр сэгнэжэ, һайшаан дэмжэжэ байһанаа элирхэйлхэ зууралаа, тэдэниие хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхын тула бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ байһанаа мэдүүлээ.

Арбадахи табан жэлэй туршада аймагай совхозууд хүдөө ажахыгаа улам хүгжөөхэ зорилготой. Юһэдэхи табан жэлэйхигэй сасуулбал, шэнэ табан жэл соо ороһо абалга 2 дахин, хартаабха—37 процент, овощ—3,2 дахин дээшэлхэ зэргэтэй. Тиихэдэ мяха абалга 6 процент, һү—15 процент, нооһо—13 процент ехэ болгохоор хараалагдаад байна.

Р. ЦЫМПИЛОВ,
КПСС-эй райкомой хэлтэсэй даагша.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри дүүргэхын түлөө

ХҮГЖЭЛТЫН ХАР… ЗОРИЛГОНУУД

КПСС-эй XXV съезд коммунизм байгуулгын эли тодо программаар бүхы партине, совет арадые зэбсэгжүүлээ. Электроэнергетикэ улам саашань хүгжөөхэ асуудалда энэ программа дотор ехэ анхарал хандуулагдаһан байна.

Совет энергетигүүд оронойнгоо бүхы электростанцинуудта электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилгые 1975 ондо триллион киловатт-час хүргэжэ, партиин съездые угтаһан юм.

Энергетикэ СССР-эй арадай ажахын шухала һалбари болоно. Тэрэнэй хүгжэлтэһээ научно-техническэ дэбжэлтэ, ниитын үйлэдбэриие интенсификацилга, арад зоной байдал һайжаруулга гол түлэб дулдыдана. Үйлэдбэриие, тэрэ тоодо хүдөө ажахые электрижүүлгэ экономикын бүхы хүгжэлтэдэ айхабтар ехэ удха шанартай.

Энэнь манай республикын жэшээ дээрэһээ элеэр харагдана. Хүгжэнги, найдамтай бэхи энергетическэ бааза республика доторнай байгуулагдаа. Тэрэнэй үндэһэ һуури дээрэ арадай ажахын бүхы һалбаринууд хүгжэжэ, техническэ дэбжэлтэ түйлагдажа байна.

Мүнөө үеын түхеэрэлгээр хангагдаһан электрын станцинууд, трансформаторна подстанцинууд, электрын ба теплофикационно холбоонууд байгуулагдаа. Электрын элшэ хүсэ дамжуулха 220 киловольтын Улаан-Үдэ — Эрхүү гэһэн лини татагдажа, манай республикые Сибириин нэгэдхэмэл энергосистемэтэй холбоо. Энэ энергосистемэ 4 миллион дүрбэлжэн километр талмай эзэлнэ, электрын элшэ хүсэ дамжуулха лини 3000 километртэ зурына, Омскһоо Шэтэ хүрэтэрхи газар дайдые электрын элшэ хүсөөр хангана.

Республикымнай бүхы газарай 60 процентнь, ажаһуугшадай 97 процентнь, мүн электрын элшэ хүсэ хэрэглэгшэдэй 98 процентнь Сибириин нэгэдхэмэл энергосистемэһээ хангагдана. Транссибирскэ түмэр замай Эрхүү — Улаан-Үдэ — Шэтэ гэһэн участок электрижүүлэгдэжэ, энэ харгыгаар шуумай түргэн электровозууд гүйлдэдэг болоо.

Буряадай АССР-эй бүхы аймагууд (Хойто-Байгалһаа ба Баунтһаа бэшэнииинь) энергосистемын сетьтэй холбогдонхой. Республика доторхи электрын сетиин утань хамта дээрэ 22 мянган километр болохо юм. Ганса юһэдэхи табан жэлэй туршада хүдөө тосхонуудта 6 мянган километрэй лини баригдаад, колхоз ба совхозуудые электрын элшэ хүсөөр найдамтайгаар, таһалгаряагүйгөөр хангаха арга олгогдоо.

Электрын элшэ хүсэн хүдөө ажахын ажал хүнгэдхэхэ, оньһожоруулха хэрэгтэ хэрэглэгдэнэ. 127 мянган киловатт хүсэтэй 26 мянган электродвигатель республикын колхоз, совхозуудта тодхогдонхой. Эгээл холын заха хизаар болохо тосхон, һуурин газарнуудта электрын элшэ хүсэн хүргэгдэжэ, ажалшадай ажаһуудалда үргэнөөр хэрэглэгдэдэг болоо. 1975 ондо энергосистемын сетьнүүдһээ 281 миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэн хүдөө ажахыдэ дамжуулагдан үгтөө.

«СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд» дотор энергетикые саашадаашье булюу түргэнөөр хүгжөөхэ гэжэ хараалагдаба. Арбадахи табан жэлэй түгэсхэхы 1980 ондо орон доторнай 1340—1380 миллиард киловатт-час электрын элшэ хүсэн үйлэдбэрилэгдэхөөр түсэблэгдэнэ.

Арадай ажахын шухала зорилгонуудые үргэлжэдэнь бэелүүлхэ арга хангаха томо гидроузелнууд баригдаха байна. Ороной нэгэдхэмэл нэгэ энергосистемэ байгуулха хүдэлмэри үргэлжэлүүлэгдэхэ юм. Тиихын тула Сибириин, Дунда Азиин энергосистемэ Европын энергосистемэтэй холбогдохо, 500, 700 ба 1150 киловольтын электрын элшэ хүсэ дамжуулха магистральна лининүүд баригдаха байна.

Буряадай энергосистемэ оронние электрижүүлгын саашанхи зорилгонуудай нэгэ шухала хуби болоно. Тиимэһээ арбадахи табан жэлэй хугасаада энергетикэ түргэн хурданаар хүгжөөгдэхэ юм. «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд» дотор «Гусиноозёрско ГРЭС-эй барилгые үргэлжэлүүлхэ» гэжэ хэлэгдэнэ. Гусиноозёрско ГРЭС-эй түрүүшын блогуудые ашаглалгада тушааха ГРЭС-эй 1 миллион 200 мянган киловатт хүсэтэй түрүүшын ээлжээе 1978 ондо барижа дүүргэхэнь ехэ шухала юм.

Энэ ГРЭС-ые 1985 он болотор үргэдхэхэ, хүсэ шадалыень 2 миллион 400 мянган киловатт болгохо, 1990 ондо хүсэ шадалыень 3600—4000 мянган киловатт хүргэхэ проект табиха хүдэлмэри «Теплоэлектропроект» гэжэ институт хэжэ байна. Гусиноозерско ГРЭС-ые үргэдхэхэнь шухала удха шанартай. Республикынгаа хэрэглэмжые электрын элшэ хүсөөр гүйсэдөөр хангахаһаа гадна, аха дүү Монголой Арадай Республикада элшын хүсэн дамжуулагдаха, мүн Сибириин нэгэдхэмэл энергосистемэдэ үгтэхэ юм.

Улаан-Үдые халуун уһаар, ууралаар хангаха зорилго шиидхэгдэхэ байна. 1977—1978 онуудта Улаан-Үдын ТЭЦ-тэ уһа халааха хоёр котел тодхогдохо ёһотой.

Электроэнергетикэ хүгжөөлгын холын хараата түсэбэй ёһоор Улаан-Үдэдэ хоёрдохи шэнэ ТЭЦ баригдаха юм. Тиихэтэй хамта, халуун уһа, уурал дамжуулха сорогонууд татагдаха, электрын элшэ хүсэнэй лининүүд баригдаха байна. Гусиноозерско ГРЭС-ые Улаан-Үдэ, Бабушкин городуудтай холбохо «Районная» ба «Мысовая» гэһэн хоёр подстанци, мүн Монголой Республикын хилэ хүрэхэ лини барихаар хараалагдаа. 1980 он болотор «Гусиноозерская ГРЭС — Петровский Завод» гэһэн электрын элшэ хүсэ дамжуулха лини баригдаха юм.

Баригдажа байгаа Байгал-Амарай түмэр замые электрын элшэ хүсөөр хангаха асуудал ехэ шухала удха шанартай. Энэ харгы транспортна хэлхеэ холбооной зорилгонуудые шиидхэхэтэй хамта БАМ шадархи газар дайдые промышленна ба хүдөө ажахын ашаглалгада оруулха, республикымнай хойто зүгэй баялигуудые арад зоной аша туһада зорюулха удхатай болоно.

Үнгэтэ металлурги, горнорудна, ой модоной ба модо болбосоруулгын промышленность хүгжөөхэ арга боломжонууд шэнжэлэгдэжэ, тодорхойлогдожо эхилээ. БАМ-ые, мүн харгы шадар байгуулагдаха предприяти, ажахынуудые хангахын тула горитой ехэ электрын элшэ хүсэн хэрэгтэй юм. Энэ газар дайда шэмэрүүн хүйтэн уларилтай, эндэ нэгэшье электростанци үгы байһаар. Харгы барилгын ба тэрэнние ашаглалгын түрүүшын үедэ Сибириин нэгэдхэмэл энергосистемэһээ, тодорхойлон хэлэхэдэ, Усть-Илимэй ГЭС-һээ электрын элшэ хүсэн хэрэглэгдэхэ юм. Тиихын тула арбадахи табан жэлэй хугасаада Байгалай тоннель — Нижнеангарск, Нижнеангарск — Муякан гэһэн лини, хэдэн тягова ба районно подстанци баригдаха байна.

БАМ-ай хүсэд ашаглагдажа элихэтэй хамта электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилхэ, энэ харгые найдамтай электрын элшэ хүсөөр хангаха зорилго шиидхэгдэхэ ёһотой. Харин энэ районой түбэй станци, подстанцинуудһаа, Сибириин нэгэдхэмэл энергосистемэһээ холо байһые хараада абабал, эндэ электрын элшэ хүсэ … станци бариха … лоһоннинь элир…

Витим гол дээ… ГЭС барихань онс… нартай болоно. М… эй барилга БАМ… рын элшэ хүсөөр … хамта, уһанай н… ашагтайгаар хэрэ… хангаха байна.

Арбадахи табан … республика дотор… мянган километр … даха юм. Энээнһэ… электрын элшэ хү… рилан дамжуулха … тросеть, тэрэ тоо… Шэбэр — Бэшүүр, … жан — Уро-Могой… гэ — Романовка — … рин гэһэн лининүү… ха юм.

1975 онойхитой … да арбадахи таба… һүүлшын ондо ре… доторнай электрын … хэрэглэлгэ 1,7 да… ажахыда 2,1 дахин … хоор хараалагдан… ликымнай хүдөө а… табан жэлдэ хүр… нөөр, промышлен… һуури дээрэ хүгжө… Тиимэһээ хүдөө … электрын элшэ … һалгаряагүй һайнаа… хүдөө ажахын бүх… бэридэ электрын … хэрэглэлгэ ехэдхэ… той. Илангаяа мал… электрын элшэ хүс… хэрэглэгдэхэ боло…

Арбадахи табан … республикамнай … электрын элшэ хү… гагдаха, Баунтын … Байгалай аймагууд … системын сетьнүү… богдохо байна.

Партиин XXV … энергетигүүдэй урда… салгатай зорилгону… бяа. Энэ табан жэлд… ликымнай энерге… за улам хүгжэхэ, … юм.

М. ЭЙЗЕНШ…
«Бурят…
управлениин …
хараата хүг…
албанай нача…

Бэшүүрэй аймагай үрэһэ хүрэнгэ шалгадаг гүрэнэй инспекциин хүдэлмэришэд шэнэ жэлэй ургасада хүсэд хүрэхөөр эрхим шанартай, һайн сортын үрэһэ бэлдэхэ талаар аһан шадалаараа оролдоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ахалагша лаборантка Ксения Степановна Тюрюханова ажалдаа.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

АЙМАГТАА АЛДАРШАА

5—6 жэлэй саада тээ Үхэригтэдэ хооһон хубхай тала байгша һэн. Үбэлдөө эндэ нэгэшье үхэр харахагүйш. Харин зундаа нэгэ отара хонид байрладаг байгаа.

Һүүлэй үедэ Ахын аймагай бүхы ажахынууд зелёнко тарижа, малдаа бардам хүрэхөөр тэжээл абаха гэжэ шиидэһэн байгаа. Трактор ба бусад техникэ эндэхин олоор абажа, энэ асуудал шиидхэгдэжэ эхилээ һэн. Тиихэдэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой правлени Үхэригтын талые хахалжа, зелёнко тариха гэһэн шиидхэбэри абаа бэлэй. Гансашье, Үхэригтэ бэшэ, мүн Буян-Тала, Монголжоной-Һүүл гэхэ мэтэ тойроод байһан тала хахалагдажа, зелёнко таригдаа. Тиигэжэ ниитын адууһа малда бардам хүрэхөөр бэшэшье һаа, урданайхиһаа нилээд һайн тэжээл абтадаг болоо һэн.

Мүнөө Үхэригтэ үбэлжөөн болонхой. Тэндэ хэдэн гүүртэ эбэртэ бодо мал, хоёр отара хонид үбэлжэнэ. Хамта дээрээ 1000-аад мал.

Эндэ аймагай түрүү хонишон Сэбэг Дашеевна Галсанова һүүлэй хэдэн жэл соо ажаллана. Энэ нүхэр урдань һаалишан ябаһан юм. Хэды ехэ сагаан эдеэ дэлбэрүүлээ гээшэб? Хэдэн жэлэй туршада аймагай түрүү һаалишадай тоодо ябалсаа. Мүнөө Сэбэг Дашеевна Галсан Бадмаевич нүхэртэйгөө нёдондо жэлэй 600 хурьга харууһална.

Эхэһээнь һалгаагдаһан эдэ хурьгадые Сэбэг Дашеевна үнгэрһэн зун тушаажа абаа бэлэй. Хэнэйшье мэдэхээр нимэ хурьгадые харууһалхань хүнгэн бэшэ ха юм. Тон һайнаар харууһалха хэрэгтэй. Һайн харууһан дүршэлтэйл малшанаа дулдыдаха юм ааб даа.

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэл ябажа байна. Үбэлжэлгын янгинама хүйтэн саг үнгэрөө. Хонидынь тобир тарганууд, гээлтэ хоролто болоогүй. Аймагай хүдөө ажахын түрүүшүүлэй суглаанай үедэ Сэбэг Дашеевнатай уулзагдаба. Ажал хэрэг тухайгаа тэрэ үсөөн үгөөр хөөрэбэ.

— Бидэ арбадахи табан жэлэй түсэбтэй танилсаа һэмди. Бүхэсоюзна социалис мүрысөөн тухай һая гараһан тогтоол, партиин XXV съездын материалнууд хүдөөгэй ажалшадые шэнэ ам… зоригжуулна. Тиим… дэнэр шэнэ жэлдэ … лүүлэгдэһэн уялга … хонидоо тамир һай… зунай ногоондо гар… зада оруулхагүй. … риһөө дунда зэргээр … лограмм нооһо … Олон юу хэлэхэ бэ… наар лэ хүдэлхэ хэр… гэжэ хөөрөө һэн.

Сэбэг Дашеевна … һайн дүнтэй байһ… түлөө партиин … аймгүйсэдкомой Хүн… грамотада хүртэһэн, … бэлэгээр шагнагдаһ… гай Хүндэлэлэй … бэшэгдэхэ эрхэ ол…

Эдэ бүгэдэ хонишо… рэй ажалай һайн, үр… ябаһаниие гэршэлнэ … Шэнэ газар элдүүри… жээл ехэшэгээр … лоошье һаа, бард… хөөр бэшэ ааб даа. Т… хонидоо һайнаар … хэрэгтэй байдаг. Б… гүй һаа, хаанаһаа … байлгахаб даа.

Хадалиг Ахын айм… нишон эхэнэр Сэбэг … на Галсанова парти… съездын шиидхэбэр… танилсажа, шэнэ … лэй социалис уяла… амжалтатайгаар дү… тула бүхы шадалаа… дожо байна.

О. БАЛДАН…

КУБАНИИН МЕХАНИЗАТОРНУУДАЙ АЖАЛ ХЭРЭГҮҮД

КРАСНОДАРСКА ХИЗААР. Тимашевска районой «Искра» колхоздо хабарай тарилгын хүдэлмэри түлэг дундаа ябуулагдажа эхилбэ. Социалис Ажалай Герой А. Ф. Ворошиловай даадаг оньһожоруулагдамал комплексно звенодо энэ зураг хэгдэһэн.

Түсэбтэ арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ 12 хүнһөө бүридэһэн энэ звено 1300 гектар галмай газар дээрэ саахарай свекло, наран сэсэг, кукуруза таригдажа ургуулха юм.

Социалис Ажалай Герой А. Ф. Ворошиловай звеногой механизаторнуудта КПСС-эй Тимашевска райкомой нэгэдэхи секретарь, КПСС-эй XXV съездын делегат В. Ф. Соколов айлшаар мүнөөдэр ерээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. Ф. Соколов (дундань) КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүд тухай механизаторнуудта хөөрэжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

НООҺОНОЙ ШАНАР ЯАЖА ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ…

Хүнгэн промышленностиин предприятинуудта ямар шанартай нооһон тушаагдана гээшэб? Тэрэнь нормативно-техническэ документациин эрилтэдэ харюусана гү? СССР-эй хүнгэн промышленностиин шанар шалгаха инспекциин, гүрэнэй хиналтын экспертнүүд эдэ болон бусад асуудалнуудта харюусаа.

Тэдэнэй хэһэн элидхэл СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй стандартын гүрэнэй комитет дээрэ үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдэбэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ гүрэндэ тушаагдадаг нооһоной шанар зарим тэды һайжараа гэжэ промышленностиин, хүдөө ажахын түлөөлэгшэд тэмдэглээ.

Жэшээ болгон, эндэ «Заветы Ильича» (Киргизэй ССР), Петровскиин нэрэмжэтэ «Украина» (Кировоградска область) колхозууд дурдагдаа. Энэ түүхэй эдые бэлэдхэлэй пунктда тушаахадаа тэдэ ажахынууд ГОСТ-ын заабари наринаар сахина. Тэрэшэлэн энэ талаар һайн жэшээ харуулдаг бэлэдхэлэй конторонууд нэрлэгдээ. Тэдэнэй дунда Киргизэй ССР-һээ Кантска, Келинскэ, Украинын ССР-һээ Житомирско, Винницкэ, Закарпатска, Армянска ССР-һээ Азизбековскэ, Варденисска, Ехегнадзорска, Азербайджанска ССР-һээ Кельбаджарска бэлэдхэлэй конторонуудай ажал һайшаагдаа.

Гэхэтэй хамта олонхи ажахынууд промышленностьда муу шанартай нооһо үгэнэ гэжэ шалгалта харуулаа. Иимэрхүү дутагдалнууд Казахай, Туркмениин, Грузиин ССР-нүүдэй ажахынуудта үзэгдэнэ. Украинын ССР-эй Николаевска, Запорожско, Донецкэ, Черниговскэ болон Хмельницкэ областьнуудай, мүн Буряадай АССР-эй, Новгородско областиин болон РСФСР-эй бусад область, автономито республикануудай тушаадаг продукциие баһал һайн гэхын аргагүй.

Жэшээнь, Астраханска болон Омско областьнуудай тушаадаг нооһонһоо угаагдаһан сэбэр нарин нооһонойнь гарасa оройдоол 40 процентһээ дээшэ болоногүй. Энээнтэй жэшэхын тула нимэ тоо дурдагдаа. Арад зоной хэрэглэмжые нооһон бүдөөр, нэхэһэн товараар гүйсэд хангахын тула гүрэмнай 67 процент сэбэр нооһоной гарадаг түүхэй эд хилын саанаһаа худалдажа абаха баатай болоно.

Энэ үнэтэй сэнтэй түүхэй эдэй шанарай муудаһан, гээлтэ хоролтодо ороһон шалтагаание СССР-эй гүрэнэй стандартын экспертнүүд элирүүлээ.

Хонидой ямар байрада байлгагдажа, ветеринарна талаһаа ямараар харууһалагдадагһаа тэдэнэй нооһонойнь шанарай сум дулдыдадаг тухайнь олон юумэ хэлэлтэгүй, ойлгосотой ааб даа. Теэд олонхи ажахынуудта хонидой нооһо хайшалхын урда мүртэй бэлэдхэл хэгдэдэггүй байна. Үнгэрхэдөө хонидые хайшалдаг талмайнь ёһоор түхеэрэгдэнэгүй. Тэндэнь һарабша хэгдээгүй, тэрэ багайнь газарта шалаасфальт дэбдигдээгүй байдаг. Энээнһээ боложо, хонидой хайшалагдаһан нооһондо элһэ, шорой, тооһон, бусад бог ехэ халдана.

Нимэ һалан, эзэн бусa ябадалһаа болоожо, колхоз, совхозууд, гүрэншье ехэхэн гарза хохидолдо ороно. Эндэ эсэсэй дүн гаргахада хэндэ нэмэжэ түлэһэн, хэнһээ даража абаһан гансахан ехэ мүнгэ, зөөриин тоо хараада абтана бэшэ. Хонидой нооһо абажа, эд зөөри болгодог конвейер — малай фермэ-бэлэдхэлэй конторо — промышленна предприятиин гэдэгэй хоорондо «сагаан алтан» гэдэг нарин утаһанаймнай нилээд ехэ һайн шанарынь бусалтагүй гээгдэжэ һалана бшуу. Тиимэһээ муу шанартай нооһо хэршье һайн түхеэрэлгэтэй мүнөөнэй фабрикада үгөөд, эрхим шанартай бүд болгон нэхэжэ шадахагүйш.

Энэ зүблөөн дээрэ нимэ асуудал хэлсэгдээ. Стандартын болон инструкциин ёһоор хонидые угаагдадаггүй шэрээр, гудроноор тамгалхагүй гэжэ шангаар заагдадаг. Энээние мүнөө хүн бүхэн мэдэхэ болонхой. Тиигэбэшье тэдэ шэрээр тамгалдаг зандаа. Эсэстээ угаагдаһан нооһоной нарин утаһанһаань (гол түлэб нарин, нарибтар нооһон) жэл бүри 650 —700 тонно түүхэй эдыень хаяха баатай болгодоно.

Хүдөө ажахые, … тарияан болон мал… лые ашаг үрэ ехэт… бүтээсэтэй һалбари… тэрэнэй сагай ула… хэшээлһээ дулды… ларуулха талаар оро… най ехэ юумэн … гэрэгшэ табан жэ… дөө ажахые хүгж… миллиард түхэриг … али бүхы капитал… лолгын мүнгэ зөөри… нэй нэгэ хубиһаа … гаргашалагдаа. Шэ… жэлдэ энэ һалбари… миллиард түхэриг … лагдахаар хар… Тиихэдэ хүдөө … никээр, үтэгжүүл… хэрэгсэлнүүдээр … промышленности… тэдэ үгтэхэ мүн… соонь оруулагда…

Нимэ ехэ мүнгэ … һомологдоод, техн… материальна бусад … нүүдээр һайса … байхада хүдөө аж… лээд ехэ юумэ хэ… болоно. Илангаяа а… циалис ёһоор, һүб… хээр, эзэн ёһоор эр… гатай болохол. … шухала эд олохо … шанартайгаар а… хэхэ хэрэгтэ илан… наар хандаха байна… гэхэдэ, энэ тон шу… хэй эдэй үшөөл … дээрэһээ арадай … жын эрхим … товар улам ехээр … хэрэгтэ бага бэшэ … ушаруулна.

В. Б…
ТА…
шэ…

МҮНӨӨДЭР—БУХЭДЭЛХЭЙН ЭЛҮҮР ЭНХЫН ҮДЭР

СОВЕТ ОФТАЛЬМОЛОГУУДАЙ АМЖАЛТА

...оной бии болгогдоһон Элүүр энхэ байлгын бухэ... үдэр энэ жэлдэ «Нюдэнэй хараа муутай бололгые ...удка болоно гээд һанажа ябагты!» гэһэн уряа до...ргэгдэхэ байна.

ТАСС-ай корреспондент нюдэнэй үб... аргалдаг Гельмгольцын нэрэмжэтэ эрдэм... ...лгын институдай директорэй орлогшо, Офталь... ...улаской... академиин бодото гэшүүн про... Э. С. АВЕТИСОВТЭЙ уулзажа хөөрэлдэбэ.

...үүрые хамгаалгын ...йн эмхиин статис... ...нюдэнэй ёһоор, му... ...медицинын амжалта... ...гүжэжэ байгаашье ...дэлхэй дээрэ нюдэ... ...улам дэлгэржэ ...— гэжэ эрдэмтэ хэ... — Хүн зоной ажабай... ...сэбэрые сахиха ...ральна хэмжээнэй ...тулюур байһан оро... ...нюдэнэй үбшэн илан... ...гээр дэлгэрэнхэй.

...орон дотор 17 ...врачые нэгэдүүлдэг ...арбан нюдэнэй үб... ...аргалхын тула ...ябуулга хэнэ. Тэ... ...эмхи зургаанууд ...логическа 90 гаран ...эрдэм-шэнжэлэл... институдай дурадхал... хэрэглэжэ, нииитэ ...түсэбөөр хүдэлнэ.

Үхибүүдэй гараха түрэхэһөө хойшо түрүүшынь жэлдэ, удаань гурбатайдань, һургуулида орохынь урда тээ һэргылэмжын бүхы харалганууд үнгэргэгдэдэг байна.

Холо хаража шададаггүй бололгын үбшэнэй ямар юумэнһээ үндэһэтэй байһанай шэнэ теорие совет эрдэмтэд шэнжэлһэн байха юм.

Врачнууд ехэ хүнүүдэй дунда жэл бүхэндэ шалгалта хэдэг. Тодорхойлон хэлэхэдэ, 40 гаран наһатай 5 миллион хүнэй глаукомо үбшэнгые шалгадаг байна. Мүнөө энэ үбшэнгые аргалхын тула хирургическа шэнэ аргануудые хэрэглэнэ. Лазерай гэрэл туяа врачнуудта туһаламжа үзүүлдэг болгогдобо.

Хрусталик — катарактын элшэ галгүй бололго нюдэнэй хараагай муудалгын хоёрдохи, эгээл олон ушарта үзэгдэдэг үбшэн катаракта болоно. Жэл бүхэндэ манай орон дотор катарактые абажа хаяха талаар амжалтатай олон операци хэгдэдэг байна. Элшэ галгүй болоһон хрусталигай орондо хэмэл хрусталик һуулгагдажа, «амидыруулагдадаг» юм. Лазерай туһаламжаар нюдэнэй үбшэнгые аргалха, нюдэнэй хальһые һуулгаха ба бусад арга совет медицинэдэ үргэнөөр хэрэглэгдэнэ.

Һаял хада эдэгэхэгүй үбшэн гэжэ тоологдодог байһан нюдэнэй олон үбшэнгүүдые амжалтатайгаар аргалдаг болонхойбди гэжэ профессор Аветисов түгэсхэлдөө хэлэнэ. Нюдэнэй хараагай муудалгые аргалалга гансал медигүүдэй бэшэ, харин бүхы хүнүүдэй хүсэлэл оролдолгоһоо, эдэнэй саг соогоо врачнуудта хандажа аргалуулһанһаа, һэргылэмжын хүдэлмэриһөө дулдыдадаг байна гэжэ би этигэнэб.

(ТАСС).

Москва.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: республиканска больницын врачнууд: Буряадай АССР-эй габьяата врач Софья Федоровна Зарбаева (зүүн гарһаа) Зоя Андреевна Захарова хоёр ажал тухайгаа хөөрэлдэжэ байна.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ХЭРЭН

Ханхарай Трофимович Ангархаев арба гаран жэлэй туршада Түнхэнэй аймагай арадай сүүдэй судьягаар хүдэлнэ. Бэлэдхэл болон дүй дүршэл ехэтэй, ажал хүдэлмэридөө харюусалгатайгаар хандадаг судья ажалшадай дунда хүндэтэй, нэрэтэй солотой болоо юм.

Апрелиин 11-дэ болохоёо байгаа һунгалгада Ханхарай Трофимович арадай судьягай кандидадаар дахинаа дэбжүүлэгдээ. Мүнөө тэрэ аймагайнгаа предприяти, организаци, эмхи зургаануудаар, колхоз, совхозуудаар ябажа, һунгагшадтаяа уулзажа байна. Х. Т. Ангархаев гушаад коллективүүдэй түлөөлэгшэнэртэй уулзаад байна.

И. ПОЛХОНОВ.
Түнхэнэй аймагай Соведэй гүйсэдкомой секретарь.

ЯРУУНА

Яруунын аймагай предприяти, организаци, совхоз болон эмхи зургаануудаар суглаанууд боложо, аймагай арадай сүүдэй судьянарай кандидадууд һунгагшадтаяа уулзажа байна. Аймагай арадай судьягаар нэгэдэхи округһоо дэбжүүлэгдэһэн Михаил Ильич Булгатов «Дружба» болон «Победа» колхозой гэшүүдтэй, «Юбилейный» совхозой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадтай уулзаад байна.

Яруунын совхозой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадаар хоёрдохи округһоо дэбжүүлэгдэһэн арадай судьягай кандидат Эрдэни Базарович Жанчипов һаяхан Романовкын модоной ажахын болон «Витимский» совхозой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадтай уулзаба.

Апрелиин 11-дэ—арадай судьянарай һунгалта

ҺУНГАГШАДТАЯА УУЛЗАНА

АХА

Ахын аймагай ажалшад аймагайнгаа арадай судьягай кандидадаар Улаан-Үдэ хотын Железнодорожно районой натуральна контородо хүдэлжэ байһан Петр Галсанович Бодиевые дэбжүүлһэн юм. Арадай судьягай кандидат мүнөө һунгагшадтаяа уулзажа эхилэнхэй. Түрүүшын уулзалга Ленинэй нэрэмжэтэ болон «Улаан-Аха» колхозуудай колхозниигуудтай үнгэрөө.

Д. ОШОРОВ.
Ахын аймагай Соведэй гүйсэдкомой секретарь.

МУХАР ШЭБЭР

Мухар-Шэбэрэй аймагай арадай сүүдэй судьягай кандидат Борис Петрович Иванов «Эрдэм» совхозой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадтай уулзаба. Уулзалгын суглаае Түгнын сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. Л. Горюнова нээгээд, болохоёо байгаа арадай судьянарай һунгалта тухай һунгагшадта хэлэжэ үгэбэ.

Уулзалгын суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн совхозой профсоюзай рабочкомой түрүүлэгшэ У.-Ж. Паламдоржиев, заалишан В. Н. Калашникова болон бусад Б. П. Ивановой кандидатурые нэгэн дуугаар һайшааба.

Арадай судьягай кандидат Б. П. Иванов һунгагшадтаа өөрынгөө ажабайдал, сүүдэй ажал хүдэлмэри тухай хөөрэжэ үгэбэ.

Б. ЖАМБАЛОВ,
манай корр.

...ЭМШЭН

...Посидивнатай уулза... ...амар бэшэ ...Сагынь хубаарилаа... ...нэгэ үгээр хэ... ...үглөөһөө үдэшэ бо... ...ородоггүй байба. ...һээ хүрэ хүрэ... ...тэй уулзахань ...Анхаралтайгаар ...хараһан, энхэргэн ...сэдьхэлыш бу... ...оркихо. Иимэ мэдэ... ...тэй уулзаһан до... ...түрөө һэн. Хэлэ... ...налгай, бо... Эмшэн байгаа... ...аргагүй ха гэжэ ...тэмдэглээд, намтар... ...танилсажа эхилээ бэ...жэ, арбан класс дүүргэһээр Хабаровскын медицинскэ институдта ороһон юм. Яһала амжалтатайгаар дүүргэөд. Зоя Посидивна холын Казахстан руу эльгээгдээд, хэдэн жэл хүдэлһэнэйнгөө удаа Буряад нютаг ерэһэн юм.

Ерэһэн үдэрһөөнь хойшо Буряад нютаг тэрэнэй дурынь буляаба. Гансахан гоё һайхан байгаалиншье бэшэ, хүндэмүүшэ зониинь басаганда һайшаагдаба.

Тэрэ гэһээр арба гаран жэл үнгэршэбэ. Энэ үе соо тэрэ яһала баян дүршэлтэй эмшэн боложо тодороо. Эрхим һайнаар хүдэлһэнэйнь түлөө нүхэр Коротковада хоёр жэлэй урда Буряадай АССР-эй габьяата врач гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо бэлэй. Иимэ хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын тула үдэр һүниие илгангүй хүдэлөө, бодото һайнаар хүн зоной этигэл найдабари харюулаа гэжэ хэлэлтэй.

Белоозерско больница Борьёогой, «Заречный» совхозуудай ажалшадые хангажа байдаг юм. Тэрэнэй мэдэл доро хамта 11 фельдшер, сестра хүдэлнэ. Графигайнгаа ёһоор отара, гүүртэнүүдтэ ошожо, һэргылэмжын хүдэлмэри ябуулдаг, элидхэл, хөөрэлдөө үнгэргэжэ байдаг юм. Таряа хуряалгын гү, али түл абалгын хаһын эхилхэһээ урид механизаторнуудай, малшадай бэеын элүүр энхые шалгажа үзэдэг байна. Энэнь ехэ туһатай. Юуб гэхэдэ, хэн нэгэнэй үбшэлхэеэ һанаһан байбал, саг доронь эмшэлжэ, ажал хүдэлмэридэнь һаатуулангүй ябуулна ха юм.

Зоя Посидивнагай һанаанһаа нэгэ иимэ ушар гарадаггүй. Орой үдэшэ гэрэйнь соңхо наяршаба. Тэрэ гүйжэ бодобо.

— Абарыт даа. Бушуулыт, — гэһэн мэгдэнги абяан дуулдаба.

Үүдэнэйнгээ шэбхэ мэгдүүгээр нээгээ һэн. Ороһон хүн:

—Һамгамни үхэхэеэ хэбтэнэ. Морёор ерээб,—гэжэ ойлгуулба.

— Юун болооб? — гэжэ элишэлхэеэ оролдобо.

— Мориһоо унаад, үхибүүниинь хүдэлөө, — гэбэ.

Үүр сайха багаар холын отарада хүрэжэ ерээ һэн. Оро ороһоор арга хэжэ, зобоһон эхэнэрые эмшэлбэ.

Иигэжэ нүхэр Короткова хэды олон хүндэ туһа үзүүлээ, эмшэлээб даа.

Хүн бүхэн тэрэниие «манай Зоя» гэхэ дуратай. Хамта далаад гүүргэ отара хоёр совхоздо тоологдоно. Тэрэ бүхэндэнь Зоя Посидивна ябажа, малшадай ажаһуудалаарнь һонирходог, элидхэл, хөөрэлдөө үнгэргэжэ, дуратай асуудалнуудтань харюусадаг.

Урагшаа һанаатай, хүн бүхэндэ туһа хүргэхэеэ оролдожо ябадаг хадань Зоя Посидивнае нютагайнь зон сельскэ Соведэй депутадаар һунгаһан юм. Тэрэ эндэшье үүсхэл оролдолго гаргадаг. Коротковагай үүсхэлээр шэнэ аптекэ, түргэн туһаламжын машина табиха гараж баригдаһан. Үбшэнтэнэй хэбтэхэ орон олон болгогдоһон байна.

Һунгагшадайнгаа оруулһан захяануудта эрилтэ ехэтэйгээр хандажа, хододоо дүүргэхэеэ оролдодогынь һайшаалтай. Зэдын аймагай Белоозерско больницые даагша Зоя Посидивна Коротковагай оролдосотой һайнаар хүдэлдэгыень тэмдэглэнгүй байхын аргагүй.

Ц. ХАМАЕВ.

ХҮНДЭТЭЙ СЕСТРА

...дулаан харасатай ...нэртэй хөөрэлдэһэн ...хүрэ хүрэһөөр ...сэхэлээ буляалгадаг. ...бэедээ дүтэ ...шададаг, бүхы ар... ...ламжа үзүүлхые ...зантай юм. Бага... ...һаа тиимэ байгаа. Евгения Гордеевна ...гээшэ. Хорёод ...туршада тэрэ Улаан... ...дэхи больницын по... ...участково мед... ...хүдэлнэ. ...Гордеевна Улаан... ...медицинскэ училищи ...ойро зуурахан ...Шэбэрэй аймагай Сагаан-Шулуута нютагта хүдэлһэн юм. Тэндэ болоһон иимэ нэгэ ушарые мүнөө хүрэтэр эли тодо һанажа ябадаг.

Нарайлха эхэнэр ехэ хүндэ байдалда оробо. Аймагһаа эмшэниие дуудаха гэхэдэ, гурбан үдэр зай забһаргүй бордоһо шуурган боложо, машинын ябаха аргагүй болотор хүр саһа хаяжархёо. Хуби заяаниинь һалхан ерэһэн сестра басаганай гарта. Бурлакова хонон үнжэн һахижа, бүхы арга хурга хэбэ. Үглөөгүүр тээ дүрбэдэхи үхибүүнэй эхэ арайхан гэжэ хүнгэрөө һэн. Евгения Гордеевна тиихэдэ айһан, тэбдэһэндээ, һанаата боложо һахиһандаа шал эсэшэһэн байгаа һэн.

Тэрэ сагһаа хойшо нүхэр Бурлакова хэды олон үбшэнтэндэ бодото туһа үзүүлээб даа. Даажа байһан участогайнь хүн зон тэрэниие ехэтэ хүндэлдэг.

— Евгения Гордеевнагай богоһо алхажа, хэдэн үгэ хэлэхэдэнь, досоо нара гаража, сүлөө зохид болошодог, —гэжэ Шерстобитовтанай бүлэ тон зүб хэлэнэ.

Үбшэнтэниинь тэрэнэй хёрхо харууһан доро байдаг. Айлнуудаар ябажа, туһаламжа үзүүлдэг, һэргылэмжын хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулдаг юм.

Гадна Евгения Гордеевна ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададсадаг. Больницада гарадаг ханын газетын редколлегиин гэшүүн, поликлиникын профсоюзна бюрогой секретарь юм.

Удаан саг соо эрхим һайнаар хүдэлһэнэйнгөө түлөө нүхэр Бурлакова Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан байна. Үшөө ехэ амжалта туйлажа, зол жаргалтай ябахыень Евгения Гордеевнада үнэн зүрхэнһөө хүсэгдэнэ.

В. АНГАПОВ,
Улаан-Үдын 1-дэхи больницын главна врач

ЗАЛУУ ПРОПАГАНДИСТЫН ҺУРГУУЛИ

Партийна, комсомолой политическэ һуралсалда, бүгэдэ ниитын экономическа һуралсалда пропагандистаар хүдэлжэ байгшадай халааниие бэлдэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдадаг байна. Энэ зорилгоор үнгэрэгшэ жэлдэ партиин обкомой политическэ гэгээрэлэй байшанда залуу пропагандистын һургуули байгуулагдаһан юм. Тиигэжэ үнгэрэгшэ жэлэй ноябрь һарада эдэнэрэй түрүүшын хэшээл болоһон байна. Арадай ажахын залуу мэргэжэлтэд, багшанар болон бусад эдэбхитэд — хэйто жэлдэ пропагандистын ажалда орохо хүнүүд энэ һургуулида һуралсана.

Энэ һургуулиин хоёрдохи хэшээл эндэ һая болобо. Республикын бүхы аймагуудһаа 107 хүн суглараа.

Партиин съездын түүхэтэ удха шанар тухай, тэндэ абтаһан гол шухала шиидхэбэринүүд тухай, республикын арадай ажахын саашадаа хүгжэхэ арга замууд тухайда КПСС-эй XXV съездын делегат, партиин Буряадай обкомой секретарь К. М. Продайвода семинарта хабаадагшадта хөөрэжэ үгэбэ.

Партийна пропагандын методико тухай асуудалнуудаар лекцинүүд уншагдаа.

Манай корр.

ГАВАНА. Совет коммунистнуудай ехэ хуралдаанай хүдэлмэриие харууһан Кубын хэблэл, радио болон телевидениин корреспондентнүүдтэй Кубын Журналистнуудай холбоондо үнгэргэгдэһэн уулзалга дээрэ КПСС-эй XXV съездын дүнгүүд тухай хөөрэлдөөн болоо. Советскэ Союзда үнгэрһэн мартагдашагүй үдэрнүүд тухай хөөрөө суглаарагшад ехэтэ һонирхон шагнаа.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй съездын делегадуудай урда хэһэн элидхэл бидэниие бултыемнай һонирхуулаа гэжэ «Гранма» газетын корреспондент Хулио Гарсиа хэлэбэ. Энэ элидхэлыень бидэ ганса Советскэ Союзай арадай бэшэ, мүн бүхы дэлхэйн коммунистнуудай, бүхы түрүү хүсэнүүдэй болон революционно хүдэлөөнэй программна документ гэжэ ойлгообди.

(ТАСС).

МАРТАГДАШАГҮЙ ҮДЭРНҮҮД

...РШЭ ОБЛАСТЬҺОО ЕРЭҺЭН БЭШЭГ

...ҺАНАЙНЬ ...РАТАЙ ХЭРЭГ

...үүл сагууд байһан ...— гэжэ Гончик ...уруугаа харан, ...даа нэгэ хүндэ ...мүр дээрэһээ ...гаһан мэтээр до... ...һанаа алдаад: ...эхилнэ: ...эсэгэ бүхы на... ...баяд, ноёдой ...ябаһан юм. ...үбһэ хулһанда, ...гээд, ходол ...хүн һэн. Тэрэ ...ехэ саг ходорон ...Абамни ми... ...нэгэтэйдэ наһа ба... — гэжэ Гончик Сан... ...хөөрэн һуу... ...тэрэ холын үе ...һанажа, ...зуруд-зуруд ур... ...бури олоор ...Тиигэжэ байтараа, ...нэгэ эзэдэтэй ...янзагай. Тон ...миһэд гээд аба...

...хүнэй ...бодоод миһэд гэн ...таахын аргагүй ...үхибүүн наһана ...ха гү, али ...бага балшар на... ...үзөөгүйгөө һана... ...ха гү? Мэдэхын...

...хүбүүн олон ...нэгэн боложо тү... ...нютагай ...аргагүй ...һэн... Хара ...ухаатай, ...хүбүүн хамаг ...үмсынгөө ...пуулан гэр... ...гэжэ орол... ...хонгой, үбэл зу... ...соо нэгэл ...һургуулида оро... ...ерэнхэй бай... Тэд хүбүүн һур... ...һурабагүй... ...һургуули һудар ...туһалха ...байхан Санжиевич хэнэйшье зэргэ һурахашье, ямаршье үндэр дээдэ эрдэмтэй хүнүүдэй зэргэ боложо шадахашье байгаал. Тэд гушаад оной хүлгөөтэ жэлнүүдтэ һая тогтожо байһан артель — колхозуудые эмхидхэлсэхэ, тэдэнээ аршалха, хүгжөөхэ ажал хэрэгтэ бүхы наһаараа хабаадаха гээшэ баһал ехэ дэмбэрэлтэй, ямаршье һургуулиһаа дутуугүй баярхама гоё һайхан хуби заяан болоно бэшэ аал даа?

Үдэр хоногуудаа хойно хойноһоонь хороон, он жэлнүүдэй ошоһоор байтар, 1932 он ерэжэ, Зугаалайда тогтоһон ажахы яһала һуурияа оложо, түбхинэбэ. Агуу ехэ социалис хубисхалай илач дабшаһан замда бата бэхи алхамаар орожо, мүнөө ганса хара ажалаараа нютагаа суурхуулха бэшэ, мүн соёл культурын үдэр бүри ургаһ байһан асуудалнуудые шиидхэхэ саг орожо ерээ бэлэй. Уншалгын байшангуудай хааһаанагүй үргэнөөр нээгдэжэ байһан ушарһаа Гончик Санжиевые Ага һуурин һургуулида эльгээбэд. Уданшьегүй тэрэ Зугаалайн байшан даагшаар томилогдоһон бусаа һэн.

— Тиихэдэ Зугаалайдамнай оройдоол хоёр зуу гаран номууд бии һэн, — гэжэ Гончик Санжиевич һанан һанан хөөрэнэ. — Номууднай ород, буряад хэлэн дээрэ байгаа. Зон ехэл һонирхожо уншадаг бэлэй. Хоца Намсараевай оэшэһэн зүжэгүүдые залуушуул клубтаа табин, хамтын ажалай хүсэ шадал магтадаг, баяд ноёдой болон лама бөөнэрэй муу абари зан олоной дунда һайса элирүүлхые оролдодог, хүн зониие һэргээн урмашуулдаг, хүхеэдэг һэн, — гээд Гончик Санжиевич тугаарайхидаал адляар миһэд гээд абана.

Эгээл энэ жэлнүүдтэ Гончик Сэбжэд гэжэ басаганда зүрхэ сэдьхэлээ буляалган, удангүй гэр бүлэ болоод һэн. Тиигэһээр Сэрэнжаб гэжэ хүбүүтэй болобо, удаань басагатай боложо, хүхиһэн абань Клавдия гэжэ нэрэ үгөө бэлэй. Санжиевтанай гэр бүлэ хүн зонһоо дутуугүй, хоюулаа ажалтайнууд, аргагүй хүхюутэй байгаа бэлэй...

Тэд баруун тээһээ дариин боро утаан бөөгнэрэн, шороб үнэрөө тараан мүлхижэ, шуһата һабараараа нангин хилымнай бузарлан, жаргалта сагай эрьюулгэ тоггоохо гэжэ оролдоо. Хамаг бүһэтэйшүүлээр хамта Гончик Санжиевшье Эсэгэ ороноо хамгаалхаяа мордон, нэгэдэхи Белорусска фронтдо ябажа. хархис булимтарагшадай эшээн болохо Берлин абалсаһаң юм. Тамбов хотодо үхэр буушанай нэгэ һарын һургуули хээд, Брянск шадарай хатуу тулалдаануудта орожо, Брянск болон Гомель хотонуудые дайсадһаа сүлөөлэлсэһэн байна.

— 1943 оной үбэл Рогачев гэжэ багахан город эзэлхын түлөө аргагүй ехэ байлдаан болоо һэн, — гэжэ Гончик Санжиевич хөөрөөгөө үргэлжэлүүлнэ. — Гурбан үдэр туулган мүндэр доро байгаабди... Шуран бэрхэдээ амиды үлөөб гэжэ болохогүй юм даа. Минии хажууда окоп соо хэбтэһэн нэгэ хүбүүн дээрэ минэ буушоо һэн. Би талаантай байһан хүн гээшэ гүб. Тэрэ минэ нам дээрэ буужа ядаагүй... Гурбан үдэр шэхэм дүлиирөөд лэ, амиды гаралсаа һэмби, — гээд нэгэ хэды байд гэһэнэйнгээ удаа, юушьеб хэлэхэ гэһэн аад болижо, дуугай һууна. Энэ үедэ, одоол юун тухай бодожо һууһыень мэдэнэб. Рогачевай дэргэдэ унаһан нүхэдөө шаналан байһыень таанаб.

Нэгэдэхи Белорусска фронтын сэрэгшэ ефрейтор Гончик Санжиев Берлин хото добтололсон, хуушан үхэр буугайнгаа сэмгэ шобын нүхэ руу тодхон байхадаа, эгээл энэ үе сагые, эдэ үдэрнүүдые дайнай һүреэтэ жэлнүүдтэ хүлеэн ябадагаа һанаа ёһотой даа.

1945 оной ноябрьда гушан зургаа наһатай Гончик Санжиев түрэл Зугаалай нютагаа бусажа ерэбэ. Сэбжэд нүхэрынь дайнай хатуу жэлнүүдтэ һаалида ябан, илалга асаралсаад, мүнөө үбгэнэйнгөө гэртээ ороходо, Шэмэд гэжэ одхон хүбүүгээ тэбэрин угтаба. Тэд Шэмэд хүбүүниинь түрэһэн эсэгээ таняагүй һэн. Габ-саб гэһэн бэетэй, олон медаль үбсүүгээрээ ханхинуулһан, ногоон хубсаһатай, малгайдаа улаан мүшэтэй хүнэй маһалзан гараа һарбайхада, Шэмэд эжынгээ саана орошоо бэлэй...

Гончик Санжиевай энгэртэ «Шэн габьяа харууһанай түлөө», «Варшавые сүлөөлһэнэй түлөө», «Берлин абаһанай түлөө» гэһэн дайшалхы медальнууд толорно. «Шэн габьяа харууһанай түлөө» гэжэ медаляар Гончик Санжиев Веймар хотын хажууда хас тамгатай хүндэ бомбардировщик унагааһанайнгаа түлөө шагнагдаа һэн.

Нютагаа бусаһанай баярта үдэрнүүд үнгэржэ, юу хэхэ, яаха гээшэб гэжэ Гончик удаан бодобогүй. Хуушанайм ажалда оруулыт гэхэдэнь, колхозой хүгэлбэрилэгшэд дуратайгаар зүбшөөгөө. Мүнөөхил библиотекэдээ, танил номуудтаа дура сэдьхэлээ буляалгажа эхилбэ. Гэбэшье удангүй колхозой правлени Санжиевые Шэтын партийна һургуулида эльгээжэ, Гончик тэрэнээ 1947 ондо амжалтатай дүүргээ һэн. Һургуулияа түгэсхөөд ерэхэдэнь, партиин райком тэрэниие Зугаалайн эхин организациин секретаряар томилжо, нүхэр Санжиев энэ тушаалдаа 1954 он болотор ябаба. Тиигээд 1954 онһоо дахин клубые даагшаар томилогдожо, хоёр зуу гаран номтой библиотекэеэ хори мянга гаран номтой болгожо шадаа һэн. Зугаалайн библиотекэ Шэтын областиин хүдөөгэй библиотекэнүүдэй дунда онсо шалгардаг. Гончик Санжиевич «РСФСР-эй культурын габьяата хүдэлмэрилэгшэ» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэтэй.

Мүнөө Гончик Санжиевич жаран зургаанайнгаа үндэрые дабажа ябаашье һаа, хүнгэн зандаа колхозойнгоо энэ тэрэ ажал хэлсэһээр юм. Зүгөөр сүлөөтэй сагтаа колхозойнгоо библиотекэ ошожо, тон дадал, танил номуудаа һэхэсэгээн, тэндэһээ гаража ядажа байһыень харахат...

Б. ЮНДУНОВ.
Агын округ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указһаа

СССР-эй ЭЛЕКТРОТЕХНИЧЕСКЭ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН МИНИСТЕРСТВЫН ПРЕДПРИЯТИ, ЭМХИНҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД, ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКЭ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД БОЛОН АЛБА ХААГШАДЫЕ СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Арадай ажахые электротехническэ һайн аша үрэтэй техникээр хангаһанайнь, түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй даабаринуудые дүүргэхэдээ туйлаһан амжалтануудайнь түлөө шагнаха:

Буряадай АССР-һээ
АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР

Бузанов Михаил Николаевичые — Улаан-Үдын «Электромашина» заводой ахалагша мастер.

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Аверьянова Нина Александровнае — Улаан-Үдын «Электромашина» заводой хэбшэн.

Новиков Анатолий Ивановичые — Улаан-Үдын «Электромашина» заводой мастер.

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР

Мальцев Алексей Валентиновичые — Улаан-Үдын «Электромашина» заводой токарь.

«АЖАЛАЙ ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Бронникова Анна Дмитриевнае — Улаан-Үдын «Электромашина» заводой слесарь-хабсаргагша.

Старовойтов Юрий Ивановичые — Улаан-Үдын «Электромашина» заводой фрезеровщик.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Дозорова Татьяна Михайловнае — Улаан-Үдын «Электромашина» заводой хүдэлмэришэн.

Рябов Василий Александровичые — Улаан-Үдын «Электромашина» заводой слесарь-заһабарилагша.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1976 оной мартын 10.

ЗАВОДОЙ СТОЛОВОДО

Түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй даабари дүүргэхэдээ үйлэдбэриин ашаг үрэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, продукциин шанар һайжаруулха талаар үндэр дүнгүүдые туйлаһанайнгаа түлөө ниитын эдеэ хоолой «Вэфовец» комбинат КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай дурасхаалта тэмдэгтэ, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байна. Иигэжэ энэ комбинат СССР-эй ВДНХ-гай Бүхэсоюзна Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэхэ нэрэ хүндэдэ хүртөө.

600 хүнэй һууритай зал, диетическэ столово, кафе, захил абаха столтой кулинарка магазин, пельмен, кавказ кухниин эдеэ хоол бэлдэхэ залнууд комбинадай бүлэг барилгада ороно.

Комбинадай энэ орёо ажахы диспетчерскэ түбһөө телевизионно болон радио-холбоогоор хүтэлбэрилэгдэдэг. Заводой тоолон-тодорхойлолгын түбтэ 1700 ондоо эдеэ хоол бэлдэгдэнэ

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: диспетчерскэ пультын дэргэдэ — үйлэдбэриие эрхилэгшын орлогшо Анна Мейере; столовын зал соо; обедүүдые бэлдэхэ конвейерэй дэргэдэ.

ТАСС-ай фотохронико.

НИИТЫН ЖУРАМ САХИГШАД

Советскэ Союзай Герой С. Орешковэй нэрэмжэтэ ниитын журам сахиха отряд тухай нёдондо хабар ЛВРЗ-дэ анха түрүүшынхеэ дуулаа һэм. Тус заводой комсомолой комитедтэ ерэжэ, ниитын журам сахиха отрядай түүхэтэй, мүнөө хэжэ байһан ажал хэрэгтэйнь тодорхойгоор танилсагдаа.

Манай отряд 30—35 хүнһөө бүридэһэн байха ёһотой. Тиихэдэ гэшүүдынь сэрэгэй алба дүүргэһэн, бэеэр сулэ, журамтай, ажалдаа түрүү хүнүүд байха зэргэтэй, — гээд (заводой комсомолой секретарь байһан) А. Лубсанов хэлэнэ. — Иимэ эрилтын ёһоор анхан отрядаа бүридхэжэ захалаа бэлэйбди. Ябан ошон отряднай ехэ үүргэ дүүргэдэг, ажалшадай баяр баясхаланда хүртэдэг болоо.

Заводтоо ниитын журам сахиха отряд эмхидхэхэ гэжэ предприятиин комсомолой комитет 1968 ондо шиидээ һэн. Тиихэдэ тэдэнэр энэ отрядай урда ЛВРЗ-гэй хүдэлмэришэдэй амардаг ба сүлөө сагаа үнгэргэдэг газарнуудта ниитын журам сахиха гэһэн зорилго табиһан байна. Теэд саашадаа тус отрядай дүүргэдэг үүргэ улам ехэ болоһон байха юм. Мүнөө энэ коллектив ниитын журам сахилгаар эрхим жэшээ харуулна.

Ажабайдал һайн мэдэхэ, зориһондоо заатагүй хүрэдэг комсомолшууд аха дүү Юрий ба Виктор Топскихтон, В. Мацуков, А. Лубсанов болон бусад залуушуул энэ отрядай гэшүүд болгогдоо һэн. Түрүүн отрядай хүдэлмэри А. Лубсанов хүтэлбэрилөө бэлэй. Мүнөө коллективые хэдэн жэлэй туршада Ю. Топский ударидана. 1969 онһоо хүдэлжэ эхилһэн тус коллектив гол түлэб хоёр зорилго бэелүүлнэ: нэгэдэхинь, хуулиин наһа гүйсөөгүй залуушуулай дунда һэргылэмжын хүдэлмэри ябуулна, хоёрдохинь ниитын журам эбдэгшэдтэй тэмсэл болоно. Үшөө тиихэдэ спортивна секцинүүдые эмхидхэхэ, ниитын журам эбдэһэн хүнүүдэй гэр тэхинтэй, хүдэлдэг газартань хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ хэмжээ ябуулганууд һэргылэмжын хүдэлмэридэ оролсоно.

Ниитын журам сахиха хэрэгтэ һайн дураараа эдэбхитэйгээр хабаададаг энэ отрядай хүдэлмэри тухай хөөрэжэ үгэхыень Улаан-Үдын Железнодорожно районой дотоодын хэрэгүүдэй таһагай начальнигай орлогшо И. Я. Петровто хандагдаа һэн.

— Комсомолой энэ отряд манда тон ехэ туһа хүргэнэ, — гээд тэрэ хөөрэжэ захалба. —Тэдэнэр манай ажалай эгээл харюусалгатай, бэрхэшээлтэй хүдэлмэри — хуули, журам эбдэгшэдые бэдэрхэ ба барилсахашье хэрэгтэ хабаадуулагдадаг юм. Манай ёһотойл туһалагшаднай гээшэл даа.

...Ниитын журам сахигшадай хүдэлмэриин үрэ дүн эли тодоор харагдажа эхилээ. Ниитын организаци болон эмхи зургаанууд эдэндэ туһалжа захалаа. Отрядай гэшүүдтэ таатай зохид хубсаһан оёгдонхой, үшөө тиихэдэ хуушаншье һаа, бүрин бүтэн 8 мотоциклтай, «Москвич» машинатай болонхой. Иигэжэ ямаршье сагта дары түргэн хэмжээ абаха аргатай боложо байна. Зоной дунда журам сахижа байһан хүбүүдтэеэ штабһаа радиогоор хөөрэлдэхэ аргатай һалхан болоо. Отряд өөһэдын байра — «Дзержинец» гэжэ клуб һаяар нээхэеэ байна. Отрядай гэшүүд (мүнөө 40 гаран) сүлөө сагтаа сугларжа, ЛВРЗ-гэй Октябрьска үйлсын 26-дахи гэрэй подвальна байрые өөһэдынгөө хүсөөр заһабарилан бэлдээ. Эндэнь хэдэн таһалга бии. Нэгэн соонь дайшалхы бүлэгэй гэшүүд сугларжа, ажал тухайгаа хөөрэлдэхэ юм. Түрэлхидтэй хөөрэлдөө болон лекцинүүдые хэхэ ехэ зал нээгдэхэ. Тиихэдэ үшөө нэгэ таһалга тухай заатагүй хэлэлтэй. Тэрэнь хадаа «Дайшалхы алдар солын таһалга» болоно. Эндэнь Советскэ Союзай Герой С. Орешков, 1969 ондо Даманскын арал дээрэ баатарай үхэлөөр унаһан Н. Петров тухай тобшо мэдээнүүдтэй танилсажа болоно. Гадна, заводто ажаллажа байһанаа Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда мордожо, дайсантай тэмсэлдэ унаһан хүбүүдэй нэрэ эндэ бэшээтэй.

Комсомолой дайшалхы отрядай гэшүүд 7 хоногой гурбан үдэрэй үдэшын 8 часһаа һүниин тэн, заримандаа бүришье орой болотор гудамжануудаар ябажа, ниитын журам сахилсана. Отрядай гэшүүд партиин XXV съездын үедэ ехэ һайнаар хүдэлмэрилжэ гараа.

Отрядта бултадаа шахуу залуу хүбүүд абтанхай. Командирынь Ю. К. Топский. Юрий Константинович коммунист, гэр бүлэтэй, 35 наһатай, ЛВРЗ-гэй аппаратна цехтэ ОТК-гай мастераар хүдэлдэг. Ажалдаа, нүхэд зондоо хүндэтэй, хүдэлмэришэн залуушуултай хүдэлхэдөө шадамар бэрхэ. Отрядайнь хүбүүд хүтэлбэрилэгшэдөө ехэ дуратай, ажабайдалһаань жэшээ абадаг. Эндэ нэгэ һонин жэшээ дурдалтай ха. Табан жэлэй саана ОТК-гай мастер Клавдия Николаевна Клименко шүрдэгэрхэн, һула бэетэй Сережа хүбүүгээ журам сахигшадай отрядта асараа һэн.

— Юундэ хүбүүгээ энэ коллективтэ үгэһэн гээшэбта, —гээд Сережын эхэдэ хандахада:

— Хүбүүмни ном уншадаг, миин байдаггүй, элдэб юумээр һонирходог һэн. Тиигэбэшье байд гээд лэ хэхэ бариха юумэеэ оложо ядадаг бэлэй. Бэеэр һулашаг һэн. Манай талаан болоходоо, энэ отряд тухай дуулаад, Сережоёо тиишэнь абаашаһан байнаб. Хүбүүмнай энэ тэрэ газараар зайгуултахаяа болёо. Ниитын журам эбдэхэ ябадал гаргагшадтай тэмсэнэ. Иигэжэ хүбүүнэйнгээ зүб замда ороһондонь, зүб хүмүүжүүлгэ абажа байһандань баяртайбди...

Эхын сэдьхэлэй оёорһоо гараһан эдэ үгэнүүдтэ нэмэлтэ хэхын аргагүй. Эндэ һаяхан С. Клименкэтэй уулзажа танилсахадамнай хүдэр гэгшын үндэр сэбэр хүбүүн ниитын журам сахихая ерээд байба. Мүнөө Сережа техникум дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр ЛВРЗ-дэ ажаллана. Ганса С. Клименко энэ отрядай гэшүүн болоо бэшэ. Эндэ үшөө нэгэ юумэн тухай хэлэлтэй ха. Армида ошохынгоо урда тус отрядай гэшүүн байһан П. И. Касторнов мүнөө Железнодорожно районой дотоодын хэрэгүүдэй таһагта хүдэлнэ. Залуу милиционер ажал дээрээ комсомолой организациин секретарь юм. Мүн Власенко гэжэ залуу хүбүүн армиин һүүлээр эндэ ажаллана. Нүхэр Власенко ЛВРЗ-гэй комсомолой дайшалхы отрядта хүмүүжэһэн хүн. Отрядай гэшүүн милициин хүдэлмэрилэгшэ болоно. Тиихэдээ тус коллективэй гэшүүн милициин ажалда өөрынгөө зүрхэ сэдьхэлэй уряагаар ерэнэ. Тиимэһээ эдэнэр ажалдаа үнэн зүрхэнһөө хандажа хүдэлнэ бшуу.

Үшөө энэнэй хажуугаар отрядай гэшүүдэй дунда зэргын наһан — миин лэ 20 тухай юм. Эдэ жэшээнүүдые бидэ дурдаад байхадаа, комсомолой дайшалхы отрядай хүмүүжүүлхы үүргэ тухай хэлэнгүй аргагүй болонобди. Энэ хүмүүжүүлхы хүдэлмэридэ тус отрядай хүтэлбэрилэгшын үүргэ горитой, гадна тэдэнэй өөһэдынь хэжэ, ябуулжа байһан хүдэлмэри ажаллаха дурагүй, бэлэн юумэн дээрэ ажаһуухаяа эрмэлзэдэг хүнүүдэй «үжэнхэй» доторые юунһээшье үлүүгээр залуушуулда харуулжа үгэнэ.

— Комсомолой дайшалхы манай отрядай гэшүүд хаанашье ябабал ходо хүн зондо жэшээ харуулха ёһотой,— гэжэ отрядай хүтэлбэрилэгшэ Ю. К. Топский хэлэнэ.

Залуушуул хүтэлбэрилэгшынгөө хэлэһэн үгэдэ хүрэнэ, аха зонойнгоо найдабари дүүргэжэ шадана, ёһотойл совет хүнүүд болон ургана.

ЛВРЗ-гэй комсомолшуудай жэшээтэ энэ ажалай дүй дүршэл сонголои хаража, Улаан-Үдынгөө бэшэшье районуудта, мүн хүдөө нютагуудташье иимэ хүдэлмэри ябуулбал, хүн зондо хэды шухала юумэн хэгдэхэ һэн хаб гэһэн бодол отрядай хүдэлмэритэй танилсаад байхада түрэнэ.

Д-Р. ДАМБАЕВ,
манай корр.

ТАМАРА ХАНУМАЙ 70 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

ТАШКЕНТ. Дэлхэйн арадуудай дуу, хатарнуудые гүйсэдхэгшэ Тамара Ханумай бэлиг шадабари орон доторнай, хилын саана мэдээжэ. Тэрэ Франци, Австри, Инди, Польшо, Чехословакида уран бэлигээ харуулһан байха юм.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ Совет Армиин сэрэгшэдтэ Тамара Ханум 1000 гаран концерт харуулһан байна. Бэлигтэ артисткада капиталай нэрэ зэргэ олгогдоо һэн. Тамара Ханум Советскэ Союзай орден, медальнуудта оло дахин хүртэһэн. Тамара Ханум — СССР-эй арадай артисткын нэрэ зэргэтэй, СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Т. Ханум абаһан бэшэгүүдээ хаража байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Спорт

ПАВЕЛ ЯКОВЛЕВ— СССР-эй ЧЕМПИОН

«Правда» газетын шанда хүртэхын түлөө бүхэсоюзна XV урилдаанай — СССР-эй чемпионадай түгэсхэлэй мүрысөөн һаяхан Баку хотодохи республиканска ипподром дээрэ болобо.

Ороноймнай бүхы союзна республиканууд, Москва, Ленинград хотонуудай эрхим бэрхэ урилдаашад, тэрэ тоодо Буряадай АССР-һээ Надя Лясоцкая, Женя Ситникова, Мария Зырянова, Павел Яковлев, Владимир Цыренов болон бусад энэ ехэ нааданда хабаадаһан байна.

Аха наһанай эдиршүүлэй дунда 3000 метртэ урилдахадаа, Улаан-Үдын индустриально-педагогическа техникумэй студент Павел Яковлев эхинһээ хойшо хурданаар гүйжэ, урагшаа гараһаар гараад, энэ зайе 8 минута 20,2 секундада гаталба. Тиин тэрэ СССР-эй чемпион болоод, алтан медаляар шагнагдаа. Манай бэрхэ хүнгэн атлет СССР-эй спортын мастерай норматив дүүргэбэ. П. Яковлевай туйлаһан ехэ амжалтада «Трудовые резервы» бүлгэмэй Буряадай областной Соведэй хүнгэн атледүүдэй ахалагша тренер В. Д. Домнин габьяатай юм.

Үнэхөөрөөшье, Олимпиин нааданай жэлдэ Павел Яковлев амжалтатай һайнаар мүрысэнэ. Хүнгэн атлетикээр оронoй түрүү һуури эзэлхын түлөө энэ үбэл Ленинград хотодо үнгэргэгдэһэн чемпионадта 1500 метртэ илаһан, СССР-эй, ГДР-эй залуушулай суглуулагдамал командануудай хоорондо болоһон нүхэр ёһоной уулзалгада хоёрдохи һуури эзэлһэн байгаа.

— П. Яковлевай амжалта манай республикын хүнгэн атледүүдэй туйлаһан түрүүшын иимэ ехэ илалта болоно. Энэмнай «түрүүшын хараасгай» мүн. Амжалтаарнь залуу спортсменээ халуунаар амаршалнабди, — гэжэ «Спартак» бүлгэмэй областной Соведэй түрүүлэгшэ В. П. Кондаков хөөрэнэ.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

«СПАРТАК» ДҮРБЭДЭХЕЭ!

1976 оной СССР-эй чемпионой нэрэ зэргэдэ Москвагай «Спартак» командын хоккеистнүүд хүртэбэ. Энэ хадаа ниислэл хотымнай мэдээжэ командануудай дүрбэдэхи ехэ илалтань болоно. Тренер А. Новокрещеновой ударидадаг командын хоккеистнүүд 1962 ондо түрүүшынхеэ чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн намтартай. Удаань 1967 ондо «Спартагай» спортсменүүд хоёрдохёо алтан медальда хүртээ бэлэй. Тиихэдэ эдэнэрэй тренерээр В. Бобров хүдэлдэг байгаа. Мүнөө «Спартагай» тренерээр хүдэлжэ ябаһан Н. Бобров 1969 ондо эдэнэртэ гурбадахи алтан медаль абхуулаа һэн.

«Спартагай» хоккеистнүүд оронoй түрүү һуури эзэлхын түлөө гушадахи нааданай эхинһээ уулзалга бүхэнөө шадамар бэрхээр үнгэргэжэ захалхадаа, түрүүшүүлэй тоодо оролсожо шадаһан байгаа. Тиихэдээ орон дотороо эрхимээр наададаг ЦСКА, Москвагай «Динамо», «Крылья Советов» командануудтай ана мэна тулалдажа гарахадаа, эдэнэрээ диилэдэг байгаа бшуу.

Мүнөө 35 наһатай вратарь Виктор Зингер, «табан бэрхэ добтологшод» гэгдэһэн Виктор Шалимов, Владимир Шадрин, Александр Якушев, хамгаалагшад Юрий Ляпкин, Сергей Коротков гэгшэд командынгаа илалтада ехэ хубитаяа оруулалсаа.

Дээрэ нэрлэгдэһэн түрүүшын дүрбэн 1976 оной ехэ мүрысөөндэ хабаадалсахадаа, эрхим спортсменүүд байһанаа харуулаа. Тиихэдэ Инсбругтэ үнгэргэгдэһэн Олимпиин нааданда эдэ дүрбэн СССР-эй суглуулагдамал командын бүридэлдэ наадахадаа, шадамар бэрхэ байһанаа үшөө дахин гэршэлһэн байгаа. Табадахи хоккеист Коротков мүнөө нааданайнгаа талые мүлихэдөө, эрхимээр наададаг эдэнэрээ хүсэжэ гараба ха юм.

Ляпкин хадаа хэнтэйшье зэргэсүүлмээр бэшэ найдамтай хамгаалагша болонхой. Тэрэнэйнгээ хажуугаар Ляпкинай нэгэ доро эрхим добтологшо байһыень харахада бүришье урма баяр түрүүлмээр байдаг шуу. Нүгөөдэ хоёр — Якушев, Шадрин гэдэгүүднай оронoй хоккеистнүүдэй дундаһаа эгээл бэрхэ снайпернууд болонхойл.

«Известия» газетын эгээл мэргэн хоккеистдэ» гэжэ түрүүшынхеэ тогтооһон шанда Шалимов хүртэбэ гээшэ. Мүн тэрэ 1976 ондо үнгэргэгдэһэн ехэ мүрысөөндэ онсо шалгарһан байха юм. Олимпиин наадан дээрэ тэрэ Шадрин, Мальцев гэгшэдтэй түрүүшын гурбан һуури хубаалдаһан байна.

Залуу хоккеист Алексей Костылев наадан бүхэндэ хүдэржэжэ, эрхим амжалта туйлажа эхилбэ. Тиихэдэ хамгаалагшын үүргэ дүүргэдэг болоһон Виктор Пачкалин, гол добтологшодой зэргэдэ оролсоһон Аркадий Рудаков, Александр Баринцев, хамгаалагша Василий Спиридонов гэгшэд олоной зүгһөө һайшаал, магтаалда хүртэжэ захаланхай. Мүн наадахадаа дүршэлтэй болоһон Валентин Гуреев, Геннадий Крылов, Валентин Марков гэгшэд хоккейн нааданда дуратайшуулай зүгһөө яһала һайшаагдана.

Һүүлэй хэдэн жэлэй туршада гэхэ гү, али 1974 ондо «Крылья Советов» 1975 ондо ЦСКА, 1976 ондо «Спартак» команданууд һэлгэлдэжэ байгаад, чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ ха юм.

Мүнөө чемпионууд тодорбошье, наадан үргэлжэлһөөр. «Спартагай» хоккеистнүүд СССР-эй кубогта хүртэхын түлөө, мүн уласхоорондын хэдэ хэдэн мүрысөөнүүдые үнгэргэхэ юм. Эдэнэр хаанашье наадахадаа чемпион ёһоор уулзалга бүхэнөө үнгэргэжэ, олоной зүгһөө һайшаагдаха бээ гэжэ һанагдана, хүлеэгдэнэшье.

(ТАСС).

ПРАГА

КПЧ-гэй ЗЭРГЭНҮҮД БЭХИЖЭНЭ

ТАСС

Социалис республикын ажабайдалда элитэ ехэ ушар болохо Чехословакиин Коммунис партиин XV съезд һаяар Прагада нээгдэхэнь. Үзэл сурталай ба эмхидхэлэй талаар ниитэ нэгэн, бата жагсаалтай болоһон Чехословакиин коммунистнуудай парти хуралдаагаа угтажа байна.

Мүнөө үедэ тэрэнэй зэргэнүүдтэ 1 миллион 380 мянган гэшүүн тоологдоно. Эдэнэр партийна 43 мянган эхин эмхиие нэгэдүүлдэг юм.

Экономикын, эрдэм наукын, соёл культурын, искусствын, мүн Национальна Фронтын бүхы органуудта, эмхинүүдтэ Компарти хүтэлбэрилхы үүргэеэ, нүлөөгөө саг үргэлжэ бэхижүүлһэн байна. КПЧ-гэй партийна эхин организацинуудай фуглаанууд, районно, городской ба областной конференцинүүд, партиин XV съездэдэ бэлдэхэ үедэ хэгдэһэн тоосоото һунгуулиин бүхы ябуулганууд энээнийе элирхэйлэн баталба. Хүдэлмэришэн ангиие, кооперативна таряашадые, арадай интеллигенциие түлөөлһэн 1400 шахуу делегат съездэдэ һунгагдаа.

Һүүлэй табан жэл соо 300 мянга шахуу хүн КПЧ-дэ абтаһан байна. 62 процентһээ үлүүниинь материальна үйлэдбэри дээрэ ажалладаг хүдэлмэришэн ангиин эрхим түлөөлэгшэд болоно.

КПЧ-дэ хүдэлмэришэн залуушуулай оролго нилээд олошорһон байна. КПЧ-гэй зэргэдэ орогшодой 90 гаран процентнь 35 хүрэтэр наһанай залуу хүнүүд юм. Һүүлэй жэлнүүдтэ Чехословакиин эхэнэрнүүдэй эдэбхи үргэдөө. Коммунис партиин бүхы гэшүүдэй 24 шахуу процентнь эхэнэрнүүд болоно.

КПЧ-дэ боложо дүүрэһэн тоосоото һунгуулиин ажал ябуулга үргэн ниитэ арад зонтой партиин холбоо барисаае саашадань бэхижүүлхэ замда шухала алхам болоһон байна. Социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай аха дүү партинуудтай, нэн түрүүн КПСС-эй ба Чехословакиин коммунистнуудай бата жагсаалтай байһые энэ ажал ябуулга үшөө дахин баталба.

БАГДАД

ХАЛЕД МОХИ ЭД-ДИНЭЙ ХӨӨРӨӨН

ТАСС

Советскэ Союзтай хани барисаа, харилсаа холбоо тогтоохо тухай договорые Египедэй болюулһан ушар, оронoй мүнөөнэй болон ерээдүйншье аша туһада таарахагүй байна гэжэ АРЕ-гэй Эб найрамдалай национальна генеральна секретарь Халед Мохи Эд-Дин мэдүүлбэ.

Совет-египет харилсаае гуримшуулан һайжаруулхын түлөө бидэ, оронoй түрүү үзэлтэй хүсэнүүдэй түлөөлэгшэд, тэмсэхэбди гэжэ тэрэ хэлээ. Ушарынь юуб гэхэдэ, энэмнай Египедэй аша туһада харюусана. СССР-тэй хани барисаатай байдаг амгалан тайбан сагта, сэрэг дайнайшье үедэ ашагтай һайн байна. Советскэ Союзтай хани барисаагаа бэхижүүлэнгүй, империализм ба сионизмтай тэмсэхэдээ, юушье туйлахагүйбди.

Гадаадын, илангаяа американ капиталые Египедтэ үргэнөөр хэрэглэхые хараалһан хэлсээнүүд оронoй национальна экономикодо хангалтагүйгөөр нүлөөлхэ байна гэжэ Халед Мохи Эд-Дин тэмдэглээ. Египедэй экономикодо, илангаяа гүрэнэй секторто гадаадын капиталай нэбтэрэлгые Египедэй Араб Республикын түрүү үзэлтэй олониитэ эрид буруушаана.

ЛОНДОН

Дж. КАЛЛАГЭН—АНГЛИИН ШЭНЭ ПРЕМЬЕР-МИНИСТР

ТАСС

Гадаадын ба холбоото оронуудай хэрэгүүдые даадаг министр байһан Джейс Каллагэн Англиин шэнэ премьер-министр болобо. Г. Вильсонэй тушаалһаа буухадань, лейборис партиин хүтэлбэрилэгшөөр һунгагдаа. Парламентда олонхиин партиин хүтэлбэрилэгшэ байһан хадаа тэрэ правительствын толгойлогшын тушаал эзэлбэ.

Дуугаа үгэлгын гурбадахи шатын дүнгөөр Дж. Каллагэн общинануудай палатын 176 лейборис гэшүүдэй зүгһөө дэмжэгдээ.

Джеймс Каллагэн 1912 ондо Портсмут хотодо түрэһэн юм. 1945 ондо парламентда түрүүлэн һунгагдаад, тэрэ гэһэнһээ хойшо общинануудай палатын гэшүүн байһаар. 1964 ондо лейборис правительствын финансын министр болоһон, удаань 1970 он болотор дотоодын хэрэгүүдэй министр байһан юм. Лейбористнуудай засагаа гартаа абаһанай һүлээр 1974 оной мартһаа хойшо тэрэ Г. Вильсонэй кабинедтэ гадаадын ба холбоото оронуудай хэрэгүүдые даадаг министрээр хүдэлһэн байгаа.

1931 онһоо хойшо гэшүүниинь байһан лейборис партиин элитэ мэдээжэ ажал ябуулагша, тэрэнэй национальна гүйсэдхэхэ комитедэй гэшүүн юм.

Дж. Каллагэн Советскэ Союзда хэдэ дахин, 1975 ондо премьер-министр Г. Вильсонтэй хамта ерэһэн юм.

Телефон телеграф радио ХИЛЫН СААНАҺАА

ГАВАНА

НУГАРШАГҮЙ ЗОРИГТОЙ ТЭМСЭЛШЭ

ТАСС

Орон доторой диктатурада эсэргүү тэмсэлдэ уласхоорондын олониитын һанал бодолые элсүүлхэ, үргэн ниитэ арад зоной нэгэдэл бэхижүүлхэ гээшэ Чилиие демократиин замда бусааха шухала нүхэсэл болоно гэжэ Чилиин Коммунис партиин Генеральна секретарь Луис Корвалан мэдүүлээ.

Луис Корваланиие хамгаалха үмөөрэгшэдэй уласхоорондын коллегиин гэшүүн Гудио Кальвиин Сантьягода ерэхэдэ, Пренса Латина агентствын корреспондент тэрээнтэй уулзажа хөөрэлдэхэдэнь, иигэжэ хэлэһэн байгаа. Г. Кальви урда неделидэ «Трес-Аламос» гэжэ концлагерьта Луис Корвалантай уулзаһан байха юм.

Луис Корваланай бэе муудаа: тэрэ хогын үбшэнтэй болоо гэжэ итальян адвокат мэдээсэбэ. Хэды хашалта харшалалта, хашалан зоболондо байжа, бэе муутай болоошье һаа, Луис Корвалан нугаршагүй зоригтой тэмсэлшэ байһанаа харуулба гэжэ Г. Кальви тэмдэглээ. Хэрбээ хунтын сүүд хээ һаань, тэрэ өөрөө «гэмнүүлэгшэ байһанаа» гэмнэгшэ болохоор бэлэн юм.

Хэрбээ Пиночедэй хархис засаг захиргаанай Луис Корваланиие сүүдлэжэ эхилээ һаань, түрүү үзэлтэй бүхы хүн түрэлтэн энээниие буруушааха байна гэжэ тэрэ мэдүүлбэ. Хэёр жэл соо худал хуурмаг сүүдлэлгэ хэхэ гэхэдээ, хархис хүсэнүүд, фашистнууд юушье туйлажа шадаагүй гэжэ Г. Кальви нэмэбэ. Луис Корвалан ба арадай нэгэдэлэй бусад ажал ябуулагшадые гэмнэхэ гэһэн али бүхы һэдэлгэнь баримтануудаар тодорхойлогдоогүй байһаар гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Ном болон газетануудые уншахыень Луис Корваланда хориһон ябадал дурыемнай гутаана гэжэ юрист хэлэбэ.

ЛИССАБОН

ҺУНГАЛТАДА БЭЛДЭНЭ

ТАСС

Һунгалтын урда тээхи ажал ябуулга Португалида эхилбэ. Энэнь апрелиин 23 болотор үргэлжэлхэ юм.

Политическэ 14 парти, тэрэ тоодо Португалиин Коммунис парти һунгалтын ажал ябуулгада хабаадана.

Зүүнэй олонхиин республикые суглаан дээрэ эмхидхэхын түлөө, зүүнэй хүсэнүүдэй правительство байгуулхын түлөө тэмсэлэй уряа лозунг Португалиин Коммунис парти табяһан байна.

Гансал социалистнуудһаа бүридэһэн правительство эмхидхэхэ арга олгохын тула дуугаа үгэхэ уряатайгаар социалис парти һуагагшадта хандана.

Һунгуулиин энэ ажал ябуулга нёдондо жэлэйхиһээ гол түлэб илгаатай юм. Хэрбээ Учредительнэ суглаанда болоһон һунгалтада үнгэрхэдөө буржуазна партинуудай «социализмын тала баригшадбди» гэжэ өөһэдыгөө тоолоһон байгаа һаань, харин мүнөө эдэнэр багаа хуу татажа хаяад, аграрна реформодо, банкнуудые, страховой компанинуудые, ехэ болон дунда зэргын промышленна предприятинуудые гүрэнэй мэдэлдэ оруулалгада эсэргүүсэн тэмсэнэ. Ниитын байгуулалтаһаань дулдыдангүй, дэлхэйн бүхы оронуудтай, тэрэ тоодо Советскэ Союз ба бусад социалис гүрэнүүдтэй харилсаа тогтоон хүгжөөхые хараалһан гадаадын политикые эдэнэр буруушаана.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Арадай хинагшадай тоосоон» — түрүү бэшэг. «Субботнигой эршэ үргэдэнэ» — суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Арга нөөсэнүүдээ бэдэрэн» — Г. Дамбаевай статья. «Партийна эдэбхитэдэй суглаануудһаа» — суглуулбари.

Гурбадахи хуудаһанда. «Больницануудай барилга— депутадуудай хиналта доро» — БурАССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинуудай заседаниһаа.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Спортын һонин» — суглуулбари.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.35 — «Элүүр энхэ байлгын бүхэдэлхэйн үдэр» (үнгэтэ). 11.05 — «Горнистнар, дохёо үгыт!» (үнгэтэ). 11.50 — Забһарлалга. 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 — «Үхибүүдтэ — фильм». «Эгей, кроха!» (үнгэтэ). 13.30 — «Арадай уран бэлиг» — телевизионно шэнжэлэл (үнгэтэ). 14.15— «Маоизмын гэмтэ үйлэ хэрэг» (үнгэтэ). 14.55—«Н. А. Обухова тухай дурсалгануудһаа» (үнгэтэ). 16.25 —«Мүнөөнэй эрдэм наука». 16.55 — «Надежный человек» — уран һайханай фильм (1-дэхи сери, үнгэтэ). 18.00 — «Время».

Улаан-Үдэ. 18.30— «Хонхо» — һурагшадта зорюулагдаһан журнал (буряадаар). 18.50 — Шэнэ һонин.

«Орбита». 19.00 — «Маоизмын гэмтэ үйлэ хэрэг» (үнгэтэ). 19.35 — «Уран шүлэг». Андрей Вознесенский. 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — «Надежный человек» — кинофильм (1-дэхи сери). 22.20 — «Мүнөөнэй эрдэм наука». 22.50 —«Москвагай концертын залнуудаар». Шэнжэлэл (үнгэтэ). 23.40 — «Спортлото» наадалга (үнгэтэ). 23.50 — Забһарлалга. 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 18.40 — Хүндэ атлетикээр Европын чемпионат Берлинһээ дамжуулагдаха (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Элүүр энхэ байлгын бүхэдэлхэйн үдэртэ зорюулагдаһан дамжуулга» (буряад ба ородоор). 19.50 Телевизионно һонин. 20.10 — «Театртай уулзалга».

 Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-01676. Заказ №